

Dz.U. 1989 nr 75 poz. 445

**tekst ujednolicony opracowany na podstawie
tekstu jednolitego Dz.U. 1994 nr 71 poz 312**

**¹USTAWA
z dnia 28 grudnia 1989 r.**

Prawo celne

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

Art. 1.

1. Ustawa reguluje zasady obrotu towarowego z zagranicą, obowiązki celne, zasady postępowania celnego oraz ustrój organów celnych.
2. W postępowaniu przed organami celnymi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) towar - każdą rzecz ruchomą, jak również energię elektryczną, cieplną lub inną, która może być przedmiotem obrotu z zagranicą,
- 2) towar celny - towar stanowiący przedmiot obrotu towarowego z zagranicą, podlegający dozorowi celnemu i kontroli celnej,
- 3) obrót towarowy z zagranicą - przywóz towarów z zagranicy, wywóz towarów za granicę oraz przewóz towarów przez polski obszar celny, niezależnie od sposobu ich przemieszczania przez granicę celną,
- 4) polski obszar celny - terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) granica celna - granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej; za granicę celną uważa się również odpowiednio oznaczoną linię odgraniczającą wolny obszar celny lub skład celny od pozostały części polskiego obszaru celnego,
- 6) podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą - osobę fizyczną, prawną lub jednostkę nie posiadającą osobowości prawnej, dokonującą obrotu towarowego z zagranicą na własny rachunek i we własnym imieniu,
- 7) podróżny - każdą osobę fizyczną zamieszkałą w kraju lub za granicą, która przekracza granicę państwową na podstawie dokumentów określonych w przepisach odrębnych, w celu czasowego pobytu odpowiednio za granicą lub w kraju,
- ²9) dozór celny - czynności sprawdzające i nadzorcze wykonywane przez organy celne w celu zapewnienia nienaruszalności i tożsamości towarów celnych oraz miejsc odprawy celnej,
- 10) zamknięcia celne - plomby, pieczęcie lub inne znaki urzędowe, nakładane przez urzędy celne lub inne

- upoważnione do tego polskie jednostki organizacyjne oraz przez organy celne państw obcych na towary celne, pomieszczenia, składy celne, magazyny celne, środki przewozowe lub na ich części,
- 11) kontrola celna - czynności sprawdzające podejmowane przez organy celne w celu zabezpieczenia zgodności obrotu towarowego z zagranicą z prawem i umowami międzynarodowymi,
 - 12) odprawa celna - decyzję organu celnego zawierającą rozstrzygnięcie o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę celną oraz o wymiarze należności celnych,
 - 13) miejsce odprawy celnej - odpowiednio oznaczone tereny, pomieszczenia, składy celne, magazyny, rampy i place lub ich określone części przeznaczone do dokonywania kontroli celnej i odprawy celnej lub do przejściowego złożenia towarów celnych, wyznaczone przez zainteresowane jednostki organizacyjne w uzgodnieniu z dyrektorem urzędu celnego; miejscem odprawy celnej są również kolejowe środki przewozowe przewożące podróźnych w komunikacji międzynarodowej w czasie jazdy, po odpowiednio oznaczonym odcinku drogi kolejowej,
- 14) kraj pochodzenia:
- a) płodów przyrody - kraj, w którym płody zostały wyhodowane, zebrane, wydobyte lub w inny sposób uzyskane,
 - b) zasobów morza i dna morskiego, jak również przetworów z nich wytworzonych na morzu - kraj, którego przedsiębiorstwo dokonało połowów, wydobycia lub przetworzenia,
 - c) wyrobów gotowych lub półgotowych - kraj, w którym wyroby zostały wytworzone,
 - d) płodów przyrody oraz wyrobów poddanych obróbce lub przeróbce - kraj, w którym dokonano obróbki lub przeróbki, jeżeli co najmniej 50 % ogólnej ich wartości przypada na koszt robocizny i materiałów tego kraju,
- chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej,
- 15) należności celne - cła i inne opłaty przewidziane w ustawie,
 - 16) zabezpieczenie majątkowe - zabezpieczenie należności celnych,
 - 17) agencja celna - osobę fizyczną lub osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, która uzyskała zezwolenie Prezesa Głównego Urzędu Cel do podejmowania czynności przed dyrektorem urzędu celnego za podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą, na zlecenie i w granicach upoważnienia tego podmiotu,
 - 18) kontyngent celny - kontyngent ilościowy lub wartościowy na przywóz towarów na polski obszar celny lub ich wywóz za granicę, dla których Rada Ministrów ustaliła preferencyjne stawki celne,
 - 19) zarządzający wolnym obszarem celnym - osobę fizyczną lub osobę prawną, posiadającą prawo własności lub wieczystego użytkowania nieruchomości, na której ma być ustanowiony wolny obszar celny.

Rozdział 2

Zasady obrotu towarowego z zagranicą

Art. 3.

Obrót towarowy z zagranicą jest dozwolony każdemu na równych prawach, z zachowaniem warunków i ograniczeń określonych w przepisach prawa i umowach międzynarodowych.

Art. 4.

1. Przywóz towarów z zagranicy podlega clu, z wyjątkami określonymi w przepisach prawa.
2. Podstawą wymiaru cła jest wartość celna towaru, o której mowa w art. 26 ust. 1 i art. 30c ust. 1.
3. Podstawą wymiaru cła może być również ilość lub masa netto przewożonego towaru.
4. Wysokość cła ustala się przez zastosowanie stawki celnej do podstawy wymiaru cła.
5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia:
 - 1) określa stawki celne,
 - 2) może zawiesić pobieranie ceł w przypadkach uzasadnionych potrzebami gospodarczymi lub społecznymi,
 - 3) może ustanowić czasową opłatę specjalną, o której mowa w art. 106d.

Art. 5.

1. Obrót towarowy z zagranicą jest zakazany, jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne zakazują posiadania, rozpowszechniania lub obrotu towarami będącymi przedmiotem tego obrotu.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ celny:
 - 1) cofa natychmiast towar za granicę lub na polski obszar celny, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują jego przepadek,
 - 2) może orzec przepadek towaru, jeżeli jego cofnięcie jest niemożliwe.
3. Koszty cofnięcia towaru, jego sprzedaży lub likwidacji w inny sposób ponosi podmiot dokonujący obrotu.

Art. 6.

1. Jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne uzależniają posiadanie, obrót lub rozpowszechnianie towarów od spełnienia określonych wymogów, to obrót z zagranicą tymi towarami może być dokonany pod warunkiem spełnienia tych wymogów.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ celny:
 - 1) poleca podmiotowi dokonującemu obrotu towarem zwrócić go za granicę lub na polski obszar celny, z zastrzeżeniem art. 53 ust. 1, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują natychmiastowy przepadek,
 - 2) może orzec przepadek towaru, jeżeli jego zwrot jest niemożliwy.
- Przepis art. 5 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do towarów niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujących się. W takich przypadkach przepisy art. 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 7.

1. Pozwolenie na przywóz towarów z zagranicy i na wywóz towarów za granicę jest wymagane, jeżeli przedmiotem przywozu lub wywozu są:
 - 1) towary, którymi obrót z zagranicą wymaga koncesji,
 - 2) towary, na których przywóz lub wywóz są ustanowione kontyngenty ilościowe lub wartościowe albo czasowe ograniczenia,

- 3) towary, którymi obrót jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych przewidujących rozliczenia w jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym,
 - 4) dokumentacja naukowo-techniczna, jeżeli jest przedmiotem wywozu,
 - 5) czasowo przywożone lub wywożone środki produkcji i środki transportu, z wyjątkiem samochodów osobowych, wydzierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, w celu prowadzenia działalności gospodarczej.³
2. Minister Gospodarki może, w drodze rozporządzenia, ustanawiać kontyngenty ilościowe lub wartościowe na przywóz towarów na polski obszar celny lub ich wywóz za granicę.
3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłasza:
- 1) wykaz towarów, na których przywóz lub wywóz są ustanowione w umowach międzynarodowych kontyngenty ilościowe lub wartościowe albo czasowe ograniczenia,
 - 2) wykaz krajów, z którymi obrót towarowy jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1 pkt 3.⁴

Art. 8.

Pozwolenie może być udzielone podmiotowi dokonującemu obrotu towarowego z zagranicą na przywóz lub wywóz określonego towaru lub grupy towarów ze wskazaniem kraju lub grupy krajów, z którymi ma być dokonany ten obrót.

Art. 9.

Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej albo interes gospodarczy lub interes narodowy kraju, może ustanowić:

- 1) czasowe ograniczenie obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) kontyngent celny,
- 3) w przypadku, o którym mowa w art. 106d, ustanawiać kontyngenty ilościowe lub wartościowe na przywóz towarów na polski obszar celny.

Art. 10.

Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić stawki celne ryczałtowe na towary przywożone przez podróżnych lub w obrocie pocztowym, jeżeli przywóz tych towarów nie stanowi działalności gospodarczej.

Art. 11.

1. Przewóz towarów,⁵ z zastrzeżeniem ust. 2, przez polski obszar celny jest wolny od wymogu uzyskania pozwolenia, ograniczeń ilościowych i wartościowych oraz od cła.
- ⁶3. Przewóz, o którym mowa w ust. 1, może być uzależniony od złożenia zabezpieczenia majątkowego.
4. Nie pobiera się zabezpieczenia majątkowego od towarów przewożonych na podstawie dokumentów gwarancyjnych, ustalonych w umowach międzynarodowych.

Art. 12.

1. Na zasadzie wzajemności wolny jest od cła oraz od wymogu uzyskania pozwolenia przywóz i wywóz towarów przeznaczonych do użytku:
 - 1) urzędowego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Polsce, a także organizacji międzynarodowych mających siedzibę lub placówkę w Polsce,
 - 2) osobistego uwierzytelnionych w Polsce szefów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, osób należących do personelu dyplomatycznego tych przedstawicielstw i misji specjalnych, osób należących do personelu organizacji międzynarodowych oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, jak również pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
 - 3) osobistego urzędników konsularnych państw obcych oraz pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
 - 4) osobistego osób nie korzystających z immunitetów, a należących do cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Polsce.
2. Zwolnienie określone w ust. 1 następuje z zastrzeżeniem nieodstępowania towarów w okresie 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej osobom innym niż ustalone w tym ustępie.

Art. 13.

Przywóz z zagranicy i wywóz za granicę wartości dewizowych nie podlega cła i nie wymaga pozwolenia, o którym mowa w art. 7.

Art. 14.

1. Przywóz towarów z zagranicy w ramach ustanowionych norm jest wolny od cła i od wymaganego zgodnie z art. 7 pozwolenia, jeżeli przedmiotem przywozu są:
 - 1) rzeczy osobistego użytku potrzebne podróżnemu w czasie podróży i pobytu w kraju, przywożone ze sobą albo w bagażu przywożonym odrębnie,
 - 2) środki spożywcze przywożone przez podróżnego ze sobą, potrzebne do spożycia w czasie podróży do miejsca przeznaczenia,
 - 3) wyroby spirytusowe, winiarskie i tytoniowe przywożone ze sobą przez podróżnego w wieku od lat 18,
 - 4) rzeczy zwyczajowo traktowane jako upominki, których ilość i rodzaj nie wskazują na przeznaczenie handlowe,
 - 5) zwierzęta zwyczajowo hodowane w mieszkaniach, przywożone ze sobą przez podróżnych,⁷
- 7) rzeczy stanowiące mienie:
 - a) osoby fizycznej będącej w rozumieniu przepisów prawa dewizowego osobą krajową, przebywającą czasowo za granicą za zgodą władz kraju pobytu przez co najmniej 12 miesięcy, które służyły jej do użytku osobistego lub domowego,
 - b) osoby fizycznej będącej w rozumieniu przepisów prawa dewizowego osobą zagraniczną przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybywającej do kraju na pobyt stały, które służyły jej do użytku osobistego lub domowego,
 - z zastrzeżeniem nieodstępowania przez okres 2 lat, licząc od dnia dokonania odprawy celnej,
- 8) rzeczy pochodzące ze spadku po osobie zmarłej za granicą, przypadające na podstawie prawa

- spadkowego bezpośrednio spadkobiercy zamieszkałemu w kraju,
- 9) mienie rewindykowane,
- 10) wydobyte lub uzyskane w zamian za wydobyte i przywożone przez polskie statki morskie lub przez statki obce w czarterze polskim zasoby morza lub dna morskiego, jak również przetwory z nich wytwarzane na morzu oraz przywożone z powrotem urządzenia, materiały, opakowania i części zamienne przeznaczone do wydobycia tych zasobów i ich przetworzenia,
- 11) towary przyłączone za granicą do rzeczy wywiezionych z Polski, przy naprawie w ramach umowy gwarancyjnej,
- 12) rzeczy potrzebne do użytku urzędowego międzynarodowym przedsiębiorstwom mającym siedzibę lub placówkę w Polsce oraz zagranicznym instytucjom, organizacjom i przedsiębiorstwom mającym placówkę w Polsce, z zastrzeżeniem nieodstępowania w ciągu 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej i pod warunkiem wzajemności,
- 13) rzeczy przywożone w ramach pomocy udzielonej przez rządy państw obcych oraz międzynarodowe organizacje międzynarodowe,
- 14) rzeczy stanowiące pomoc humanitarną otrzymywane przez jednostki organizacyjne statutowo powołane do realizacji takiej pomocy,
- 15) rzeczy otrzymywane przez fundacje przeznaczone do działalności statutowej, nie stanowiącej działalności gospodarczej,
- 16) wzory, modele, próbki i materiały nie mające wartości handlowej, służące do reklamy lub akwizycji, przywożone przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą,
- 17) przywożone przez organizatorów lub uczestników międzynarodowych wystaw, targów, zawodów, konkursów - w związku z tymi imprezami:
- a) materiały reklamowe i nagrody przeznaczone do rozdania,
 - b) środki spożywcze, wyroby spirytusowe i winiarstkie oraz wyroby tytoniowe, przeznaczone na przyjęcia i spotkania o charakterze reprezentacyjnym,
 - c) towary przeznaczone do budowy, wyposażenia i dekoracji stoisk uczestników imprez,
- 18) przywożone przez organizatorów międzynarodowych loterii fantowych towary określone w pkt 17 lit.a),
- 19) rzeczy otrzymane przez uczestników imprez międzynarodowych określonych w pkt 17 i 18, tytułem nagrody w związku z uczestnictwem w takiej imprezie,
- 20) wyposażenie oraz zapasy niezbędne do eksploatacji środka przewozowego, w tym materiały pędne w zbiorniku paliwa wbudowanym fabrycznie na stałe do środka przewozowego oraz oleje i smary,
- 21) rzeczy nabyte za granicą przez polskich przewoźników lub spedytorów, niezbędne do kontynuowania eksploatacji środka przewozowego za granicą,
- 22) środki spożywcze przeznaczone do spożycia w środku przewozowym przez członków obsługi i pasażerów, w międzynarodowych przewozach towarów i pasażerów,
- 23) środek przewozowy uzyskany tytułem odszkodowania w zamian za dopuszczony do czasowego wywozu taki środek zniszczony w wypadku,
- 24) trumny i urny ze zwłokami lub szczątkami,
- 25) tablice i emblematy nagrobkowe oraz inne przedmioty służące do utrzymania lub ozdoby grobów i pomników, jeżeli nie są przeznaczone do działalności gospodarczej,
- 26) rzeczy otrzymane bezpłatnie przez jednostki budżetowe, przeznaczone do ich działalności,

- 27) środki farmaceutyczne, artykuły sanitarne, sprzęt i urządzenia medyczne nabyte przez organizacje społeczne za środki dewizowe pochodzące z funduszy społecznych oraz środki farmaceutyczne i artykuły sanitarne przeznaczone do badań naukowych i rejestracyjnych,
- 28) rzeczy przywożone w małych przesyłkach pocztowych, jeżeli odprawa celna przesyłek w kraju nadania odbywa się na podstawie porozumienia międzynarodowego,
- 29) rzeczy przeznaczone dla osób zamieszkałych w kraju, jeżeli zgodnie z porozumieniami międzynarodowymi są zwolnione od cła w kraju wywozu,
- 30) towary celne, które zostały przez podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą przekazane na rzecz Skarbu Państwa i przyjęte nieodpłatnie bez obciążzeń innych niż należności celne,
- 31) towary celne, których odbiorcy nie można ustalić lub których odbiorca nie podejmuje, a ich wartość jest niższa niż łączne koszty sprzedaży, przewozu, przechowania i składowe,
- 32) towary celne, które na skutek działania siły wyższej uległy zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym używanie w czasie przewozu do miejsca odpraw celnych lub w miejscu odprawy,
- 33) zwracane towary celne stanowiące resztki powstałe przy uszlachetnieniu, naprawie, wyładunku, przeładunku, rozbiórce lub innych podobnych czynnościach, nadające się jedynie na surowce wtórne,
- 34) katalizatory przeznaczone do uszlachetnienia, przerobu lub przetworzenia towarów przywiezionych czasowo z zagranicy,
- 35) opakowania jednostkowe spełniające funkcje reklamowo-akwizycyjne, etykiety, nalepki, szablony, wykroje, znaki firmowe, instrukcje obsługi przeznaczone do wykorzystania w toku produkcji towarów przeznaczonych do wywozu za granicę,
- 36) pomoce naukowe, w tym sprzęt sportowy i aparatura badawczo-pomiarowa, służące wyłącznie do celów dydaktycznych lub badawczych, przywożone dla szkół, instytucji i placówek naukowych oraz jednostek badawczo-rozwojowych, z wyłączeniem przywożonych do działalności gospodarczej,
- 37) towary przywożone w ramach realizacji umów zawartych przez polskie podmioty gospodarcze z kontrahentami zagranicznymi o bezpośredniej współpracy produkcyjnej i naukowo-technicznej w zakresie przewidzianym w umowach międzynarodowych,
- 38) towary celne, które przed podjęciem do obrotu na polskim obszarze celnym uległy zniszczeniu lub przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa,
- 39) środki trwałe stanowiące przedmiot wkładu niepieniężnego podmiotu zagranicznego z zastrzeżeniem nieodstępowania przez okres 3 lat, licząc od dnia odprawy celnej,
- 40) sprzęt i urządzenia sportowe, a także aparatura i środki do odnowy biologicznej oraz rehabilitacji ruchowej, przeznaczone dla reprezentacji narodowych i olimpijskich oraz do celów ratownictwa, przywożone przez organizacje i stowarzyszenia kultury fizycznej o zasięgu ogólnopolskim, za uprzednią zgodą Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, z przeznaczeniem do niegospodarczej działalności statutowej - z zastrzeżeniem nieodstępowania przez okres 2 lat, licząc od dnia dokonania odprawy celnej,
- 41) techniczne materiały wojskowe przywożone przez zagranicznych uczestników ćwiczeń wojskowych, organizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeznaczone do zużycia w toku ćwiczeń.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w drodze rozporządzenia:

- 1) ustanowi normy ilościowe lub wartościowe towarów określonych w ust. 1 pkt 2, 3, 4,
- 2) może ustanowić normy ilościowe towarów określonych w ust. 1 pkt 1, 17, 18 i 22,
- 3) może wyłączać lub ograniczać uprawnienia określone w ust. 1 pkt 4 w odniesieniu do podróżnych wielokrotnie w ciągu roku kalendarzowego przekraczających granicę celną,

- 4) określi, w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, tryb, warunki, okres zwolnienia od cła, normy ilościowe lub wartościowe oraz dokumenty wymagane do stwierdzenia podstawy stosowania zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, a także wykaz rzeczy podlegających, stosownie do tego przepisu, zastrzeżeniu nieodstępowania.⁸
3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może ustalić szczegółową listę określającą ilość lub wartość towarów zwolnionych od cła, związanych z realizacją programów zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych, krajowego systemu ratowniczego, utrzymania rezerw państwowych oraz bezpieczeństwa publicznego.

Art. 15.

Zwalnia się od cła towary dopuszczane do czasowego przywozu, jeżeli ich powrotny wywóz nie nastąpił wskutek zniszczenia towaru albo jego utraty niezawinionej przez podmiot dokonujący obrotu towarowego, jeżeli zostały przedstawione dowody stwierdzające przyczyny niewywiezienia towaru.

Art. 16.

Zwalnia się od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7 towary przywożone w ramach realizacji umów międzynarodowych o tworzeniu wspólnych przedsiębiorstw, w zakresie przewidzianym tymi umowami.

Art. 17.

1. Przedmiotem przywozu na polski obszar celny lub wywozu za granicę na czas oznaczony (czasowy przywóz i czasowy wywóz) mogą być towary:
 - 1) przeznaczone do naprawienia, uszlachetnienia, przerobu lub przetworzenia,
 - 2) środki produkcji i środki transportu, z wyjątkiem samochodów osobowych, wydzierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, przywożone lub wywożone w celu prowadzenia działalności gospodarczej,
 - 3) środki transportu inne niż określone w pkt 2,
 - 4) przeznaczone do przeprowadzenia prób,
 - 5) próbki i wzory przywożone lub wywożone do akwizycji,
 - 6) modele i wzory produkcyjne,
 - 7) opakowania do wielokrotnego użytku,
 - 8) przeznaczone na aukcje, targi i wystawy,
 - 9) przeznaczone do użytku w związku z prowadzeniem wypraw naukowych, wysokogórskich, speleologicznych oraz prac naukowo-badawczych,
 - 10) niezbędne do obsługi zjazdów, konkursów, występów artystycznych oraz do twórczości filmowej lub telewizyjnej.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, może określić inne towary, które mogą być przedmiotem czasowego przywozu lub czasowego wywozu.
3. Przywóz, o którym mowa w ust. 1, wymaga złożenia zabezpieczenia majątkowego, z wyjątkiem przypadków gdy:
 - 1) zobowiązany jest Skarb Państwa,
 - 2) przewidują to umowy międzynarodowe,
 - 3) przedmiotem czasowego obrotu są środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

4. Środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zarejestrowane za granicą, mogą być przedmiotem czasowego przywozu, jeżeli przywóz jest dokonywany przez:
 - 1) podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą,
 - 2) podróżnych czasowo przebywających za granicą w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, gdy w tym czasie przybywają do Polski na pobyt czasowy.
5. Środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zarejestrowane w Polsce, mogą być przedmiotem czasowego wywozu, jeżeli wywóz jest dokonywany przez:
 - 1) podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania w Polsce,
 - 2) podróżnych czasowo przebywających w Polsce w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, gdy w tym czasie wyjeżdżają za granicę na pobyt czasowy,
 - 3) osoby wyjeżdżające samochodami wynajętymi od podmiotu mającego siedzibę w Polsce, prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie wynajmu samochodów.

Art. 18.

Jeżeli w ustalonym terminie podmiot zobowiązany nie wywiózł z powrotem za granicę lub nie przywiózł z powrotem do kraju towaru będącego przedmiotem czasowego przywozu lub wywozu, albo zostały naruszone inne warunki ustalone w odprawie celnej, odprawa taka staje się odprawą ostateczną, a podmiot ten jest zobowiązany do uiszczenia cła przywozowego i opłaty manipulacyjnej dodatkowej.

Art. 19.

1. Termin powrotnego przywozu lub wywozu uważa się za zachowany, jeżeli w ciągu 30 dni od jego upływu dostarczono towar do urzędu celnego i zgłoszono do odprawy celnej w powrotnym jego przywozie lub wywozie. W takim przypadku zabezpieczenie podlega zwrotowi.
2. Ubytki naturalne lub inne zmiany w towarze, uzasadnione celem czasowego przywozu lub wywozu, nie stanowią przeszkody do uznania, że obowiązek powrotnego przywozu lub wywozu został dopełniony.
3. Dyrektor urzędu celnego może uznać opóźnienie powrotnego przywozu lub wywozu towaru za usprawiedliwione, jeżeli naruszenie terminu powrotnego przywozu lub wywozu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych lub zostało spowodowane okolicznościami zasługującymi na uwzględnienie. W takim przypadku zabezpieczenie podlega zwrotowi i nie wymaga się uiszczenia należności celnych.

Art. 20.

1. Powrotny wywóz towaru za granicę jest wolny od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7, a powrotny przywóz towaru do kraju jest wolny od takiego pozwolenia i od cła, jeżeli tożsamość towaru została ustalona w sposób nie budzący wątpliwości na podstawie przedstawionych dokumentów pierwotnej odprawy celnej.
2. W przypadkach określonych w ust. 1 podmiotowi, który uprzednio dokonał przywozu z zagranicy towaru będącego przedmiotem powrotnego wywozu, zwraca się:
 - 1) pobrane cło, jeżeli powrotny wywóz następuje w okresie do 6 miesięcy licząc od daty dokonania odprawy celnej pierwotnej,
 - 2) 50 % pobranego cła, jeżeli powrotny wywóz następuje w okresie od 6 do 12 miesięcy od daty dokonania odprawy celnej pierwotnej.

Od zwracanego cła nie płaci się odsetek.

Art. 21.

1. Obrót towarowy z zagranicą może być dokonywany tylko przez przejścia graniczne przeznaczone i otwarte dla ruchu granicznego.
2. Obrót towarowy przez inne przejścia może się odbywać za zgodą dyrektora urzędu celnego.

Art. 22.

1. Obrót towarowy z zagranicą podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.
2. Kontroli celnej podlega również towar przeznaczony do wywozu za granicę, jeżeli na wniosek podmiotu dokonującego obrotu kontrola celna ma być przeprowadzona poza stałym miejscem odprawy celnej.
3. Kontrola celna może być wykonywana również poza miejscem odprawy celnej, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że towar został wprowadzony na polski obszar celny z naruszeniem przepisów prawa lub umów międzynarodowych; kontrola ta może być wykonywana w ciągu 2 lat od dnia wprowadzenia towaru na polski obszar celny.

Art. 23.

1. Cło wymierza się według stanu towaru i jego wartości celnej w dniu dokonania zgłoszenia celnego i według stawek w tym dniu obowiązujących.
2. W razie niedostarczenia towaru celnego do kontroli celnej lub usunięcia go spod kontroli, cło wymierza się według stawek obowiązujących w dniu, w którym towar należało dostarczyć lub w którym go usunięto, albo - jeżeli dni tych nie można ustalić - w dniu, w którym ujawniono niedostarczenie lub usunięcie towaru.

Art. 24.

Towar może być podjęty do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę tylko po dokonaniu odprawy celnej.

Rozdział 3

Wartość celna towaru

Art. 25.

Użyte w niniejszym rozdziale określenia oznaczają:

- 1) wytworzenie - wyhodowanie, wyprodukowanie, wydobycie,
- 2) towary identyczne - towary wytworzone w tym samym kraju, będące takimi samymi pod każdym względem, włączając cechy fizyczne i renomę, jaką posiadają. Nieznaczne różnice w wyglądzie zewnętrznym nie są przeszkodą dla uznania towarów za identyczne, jeśli odpowiadają one pod innym względem niniejszej definicji,
- 3) towary podobne - towary wytworzone w tym samym kraju, które nie będąc podobnymi pod każdym względem, posiadają podobne cechy i skład materiałowy, co pozwala im pełnić te same funkcje i być towarami handlowo zamiennymi. Jakość towarów, znak handlowy i renoma, jaką posiadają, są czynnikami, które należy uwzględnić przy ustalaniu podobieństwa towarów,

- 4) towary tej samej jakości i rodzaju - towary zawierające się w grupie lub zakresie towarów wytwarzanych przez jedną gałąź przemysłu lub branżę przemysłową i obejmujące towary identyczne lub podobne,
- 5) osoby powiązane ze sobą - osoby są powiązane ze sobą, jeżeli:
- a) jedna z osób jest urzędnikiem, dyrektorem lub członkiem organu zarządzającego bądź kontrolnego drugiej,
 - b) są prawnie uznanymi wspólnikami w działalności gospodarczej,
 - c) jedna z osób jest pracodawcą drugiej,
 - d) którakolwiek z osób bezpośrednio lub pośrednio dysponuje prawami głosu lub udziałem w kapitale zakładowym lub akcyjnym, wynoszącymi co najmniej 5% wszystkich praw głosu, lub co najmniej 5% kapitału zakładowego lub akcyjnego drugiej osoby,
 - e) jedna z osób bezpośrednio lub pośrednio kontroluje drugą,
 - f) dwie osoby znajdują się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą trzeciej osoby,
 - g) dwie osoby wspólnie kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio, trzecią osobę,
 - h) są spokrewnione lub spowinowacone do drugiego stopnia,
 - i) jedna z nich w działalności gospodarczej jest wyłącznym dystrybutorem lub wyłącznym koncesjonariuszem drugiej osoby, jeśli odpowiada kryteriom, o których mowa w lit. a)-h),
- 6) prowizja od zakupu - opłaty poniesione przez kupującego towary na rzecz jego agenta za usługę polegającą na reprezentowaniu go przy zakupie towarów, dla których ustalana jest wartość celna.

Art. 26.

1. Wartością celną towarów jest wartość transakcyjna, to znaczy cena faktycznie zapłacona lub należna za towar sprzedany w celu przywozu na polski obszar celny, ustalana, o ile jest to konieczne, na podstawie art. 30c i 30d, pod warunkiem że:
 - 1) nie istnieją ograniczenia w dysponowaniu lub użytkowaniu towarów przez kupującego inne niż ograniczenia, które:
 - a) są nakładane lub wymagane przez prawo,
 - b) ograniczają obszar geograficzny, na którym towar może być odsprzedany, lub
 - c) nie mają istotnego wpływu na wartość towaru,
 - 2) sprzedaż lub cena towaru nie są uzależnione od warunków lub spełnienia świadczeń, których wartości nie można ustalić,
 - 3) jakakolwiek część dochodu z dalszej odsprzedaży, dyspozycji lub późniejszego użytkowania towarów przez nabywcę nie przypada bezpośrednio lub pośrednio sprzedajacemu, chyba że zgodnie z art. 30c może zostać dokonana odpowiednia korekta,
 - 4) kupujący i sprzedający nie są ze sobą powiązani, a w wypadkach, gdy są powiązani, wartość transakcyjna może być zaakceptowana dla ustalania wartości celnej, zgodnie z ust. 2.
2. Przy ustalaniu, czy wartość transakcyjna jest do zaakceptowania dla celów stosowania ust. 1, fakt, iż kupujący i sprzedający są ze sobą powiązani, nie stanowi sam w sobie wystarczającej podstawy do niezaakceptowania wartości transakcyjnej. Gdy okaże się to konieczne, okoliczności dotyczące sprzedaży powinny zostać zbadane, a wartość transakcyjna powinna być zaakceptowana pod warunkiem, że powiązanie nie wpłynęło na cenę. Jeżeli na podstawie informacji uzyskanych od zgłaszającego lub powiązanych w inny sposób organ celny ma powody, aby uznać, iż powiązanie wpłynęło na cenę, powody

takie powinny być podane zgłaszającemu i należy zapewnić możliwość ustosunkowania się do nich. Na żądanie zgłaszającego informacja o takich powodach powinna być przedstawiona w formie pisemnej.

3. W wypadku transakcji między osobami powiązanymi, wartość transakcyjna jest akceptowana, a wartość celna towarów ustalana jest zgodnie z ust. 1, o ile zgłaszający udowodni, że taka wartość jest zbliżona do jednej z występujących w tym samym lub zbliżonym czasie:
 - 1) wartości transakcyjnej przy sprzedaży kupującemu, w żadnym konkretnym wypadku nie powiązanemu ze sprzedającym, identycznych lub podobnych towarów wprowadzonych na polski obszar celny,
 - 2) wartości celnej identycznych lub podobnych towarów, ustalonej zgodnie z przepisami art. 30,
 - 3) wartości celnej identycznych lub podobnych towarów, ustalonej zgodnie z przepisami art. 30a.
4. Przy zastosowaniu kryteriów, o których mowa w ust. 3, należy uwzględnić różnice w rodzajach i sposobach handlu, różnice ilościowe, koszty wymienione w art. 30c oraz koszty ponoszone przez sprzedającego przy transakcjach, w których kupującym jest osoba z nim nie powiązana, a koszty te nie występują przy transakcji pomiędzy sprzedającym a osobą z nim powiązaną.
5. Kryteria określone w ust. 3 mogą być stosowane na wniosek zgłaszającego tylko dla celów porównawczych. Wartość celna towaru nie może być ustalona w sposób zastępczy na podstawie przepisu ust. 3.
6. Wartość transakcyjna nie może być przyjęta za wartość celną, o której mowa w ust. 1, w wypadku, gdy organ celny z uzasadnionych przyczyn zakwestionował wiarygodność i dokładność informacji lub dokumentów, służących do określenia wartości celnej, które należy dołączyć do zgłoszenia celnego, albo gdy nie zostaną one przedstawione przez zgłaszającego.
7. Przed ustaleniem wartości celnej na podstawie art. 28-30b organ celny wyjaśni zgłaszającemu, na jego pisemny wniosek, przyczyny zastosowania przepisu ust. 6, wyznaczając termin na złożenie wyjaśnień.
8. Ceną faktycznie zapłaconą lub należną jest całkowita płatność dokonana lub mająca zostać dokonana przez kupującego dla sprzedającego lub na korzyść sprzedającego za przywożone towary i obejmująca wszystkie płatności dokonane lub mające być dokonane jako warunek sprzedaży towarów kupującemu albo płatności dokonane lub mające być dokonane przez kupującego osobie trzeciej celem spełnienia zobowiązań sprzedającego. Płatność może zostać dokonana w formie przelewu pieniężnego lub za pomocą innych form zapłaty i może zostać dokonana bezpośrednio lub pośrednio.
9. Podjęte przez kupującego udokumentowane działania dokonane na jego własny rachunek, inne niż te, których doliczenie przewidziane jest w art. 30c, nie są uznawane za pośrednią płatność na rzecz sprzedającego, nawet jeśli mogłyby być uznane za korzystne dla sprzedającego lub zostały podjęte na podstawie porozumienia ze sprzedającym, a ich koszt nie będzie doliczony do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej przy ustalaniu wartości celnej przywiezionych towarów.

Art. 27.

1. Jeżeli wartość celna nie może zostać ustalona na podstawie art. 26, ustala się ją stosując w kolejności art. 28-30a.
2. Kolejność stosowania art. 30 i 30a może zostać zmieniona na pisemny wniosek zgłaszającego.
3. Odmowa w sprawie, o której mowa w ust. 2, wymaga formy pisemnej.

Art. 28.

1. Jeżeli wartość celna przywiezionych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 26, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną identycznych towarów sprzedanych i wprowadzonych na

- polski obszar celny w tym samym lub zbliżonym czasie co towary, dla których ustalana jest wartość celna.
2. Dla ustalenia wartości, o której mowa w ust. 1, należy stosować wartość transakcyjną identycznych towarów sprzedawanych w tym samym rodzaju i sposobie handlu i w zasadzie w tych samych ilościach co towary, dla których ustalana jest wartość celna. W wypadku gdy nie stwierdzono tego rodzaju sprzedaży, należy przyjmować wartość transakcyjną identycznych towarów sprzedawanych w innych rodzajach i sposobach handlu lub w innych ilościach, z niezbędnymi poprawkami mającymi na celu uwzględnienie różnic w rodzajach i sposobach handlu lub ilości, pod warunkiem że tego rodzaju korekta może być dokonana na podstawie przedłożonych dowodów, określających zasadność i prawidłowość korekty, niezależnie od tego, czy taka korekta prowadzi do zwiększenia czy też zmniejszenia wartości celnej.
 3. Jeżeli koszty, o których mowa w art. 30c ust. 1 pkt 5, są włączone do wartości transakcyjnej, należy uwzględnić istotne różnice w takich kosztach między towarami, dla których ustalana jest wartość celna, a towarami identycznymi, wynikające z różnic w odległościach i rodzaju transportu.
 4. Jeżeli dla celów stosowania niniejszego artykułu stwierdzono więcej niż jedną wartość transakcyjną towarów identycznych, dla ustalenia wartości celnej towarów przywożonych należy przyjmować wartość najniższą.

Art. 29.

1. Jeżeli wartość celna przywożonych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 26 i 28, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną podobnych towarów sprzedanych i wprowadzonych na polski obszar celny w tym samym lub zbliżonym czasie co towary, dla których ustalana jest wartość celna.
2. Przepisy art. 28 ust. 2, 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 30.

1. Jeżeli wartość celna przywożonych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 26, 28 i 29, za wartość celną przyjmuje się cenę jednostkową towarów przywożonych bądź identycznych lub podobnych, sprzedanych na polskim obszarze celnym w największych zbiorczych ilościach i stanie, w jakim są towary, dla których ustalana jest wartość celna, w transakcjach sprzedaży między nie powiązanymi ze sobą osobami, w tym samym lub zbliżonym czasie nie przekraczającym 90 dni od dnia przywozu takich towarów, pomniejszona o:
 - 1) marżę zazwyczaj płaconą lub uzgodnioną do zapłacenia lub też narzut, jaki jest zazwyczaj stosowany na polskim obszarze celnym, obejmujący zyski i wydatki związane ze sprzedażą przywiezionych towarów tego samego gatunku i rodzaju,
 - 2) koszty transportu i ubezpieczenia oraz opłaty załadunkowe i manipulacyjne związane z transportem, po przywozie towarów na polski obszar celny,
 - 3) należności przywozowe lub inne opłaty pobierane na polskim obszarze celnym z tytułu przywozu lub sprzedaży towarów.
2. Jeżeli towary przywożone bądź identyczne lub podobne nie są przedmiotem sprzedaży na polskim obszarze celnym w takim samym stanie i w tym samym lub zbliżonym czasie co towary, dla których ustalana jest wartość celna, to na wniosek zgłaszającego wartość celną ustala się na podstawie ceny jednostkowej przywiezionych towarów, po której są sprzedawane po dokonaniu ich przetworzenia, w największych zbiorczych ilościach, w transakcjach sprzedaży między nie powiązanymi osobami, pomniejszonej o koszty przetworzenia i koszty, o których mowa w ust. 1.
3. Przepisy art. 28 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 30a.

Jeżeli wartość celna przywożonych towarów nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 26, 28, 29 i 30, za wartość celną przyjmuje się wartość kalkulowaną, która jest sumą:

- 1) kosztów lub wartości materiałów i produkcji bądź innych procesów zastosowanych przy wytworzeniu przywożonych towarów,
- 2) kwoty zysku i kosztów ogólnych równych kwocie zwyczajowo wliczonej w cenę sprzedaży towarów tego samego gatunku lub rodzaju jak te, dla których ustalana jest wartość celna, wytworzonych przez producentów w kraju wywozu w celu przywozu takich towarów na polski obszar celny,
- 3) kosztów lub wartości, o których mowa w art. 30c ust. 1 pkt 5.

Art. 30b.

1. Jeżeli wartość celna nie może być ustalona na podstawie przepisów art. 26, 28, 29, 30 i 30a, jest ona ustalana na podstawie danych dostępnych na polskim obszarze celnym, z zastosowaniem odpowiednich środków zgodnych z zasadami i ogólnymi przepisami:

- 1) artykułu VII Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu z 1994 r.,
 - 2) Porozumienia w sprawie stosowania artykułu VII Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu z 1994 r.,
 - 3) przepisów niniejszego rozdziału.
2. Wartość celna ustalana z zastosowaniem ust. 1 nie może być określana na podstawie:
- 1) ceny sprzedaży towarów na polskim obszarze celnym, wytworzonych na tym obszarze,
 - 2) systemu polegającego na przyjmowaniu, dla ustalania wartości celnej, wyższej z dwóch alternatywnych wartości,
 - 3) ceny towarów na rynku wewnętrznym kraju wywozu,
 - 4) kosztów produkcji innych niż wartość kalkulowana, która została ustalona dla identycznych lub podobnych towarów na podstawie art. 30a,
 - 5) cen, po których towary są sprzedawane w kraju wywozu z przeznaczeniem poza polski obszar celny,
 - 6) minimalnych wartości celnych,
 - 7) arbitralnych bądź nieprawdziwych wartości.

Art. 30c.

1. W celu określenia wartości celnej z zastosowaniem przepisów art. 26, do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary dodaje się:
- 1) poniesione przez kupującego, lecz nie ujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej za towary koszty:
 - a) prowizji i pośrednictwa, z wyjątkiem prowizji od zakupu,
 - b) pojemników, o ile dla potrzeb celnych są traktowane łącznie z towarem, dla którego ustalana jest wartość celna,
 - c) pakowania, zarówno w sensie materiałów, jak i robocizny,
 - 2) określoną w odpowiedniej proporcji wartość wymienionych poniżej towarów i usług, dostarczonych bezpośrednio lub pośrednio przez kupującego, bezpłatnie lub po obniżonej cenie, do użytku związanego

z produkcją i sprzedażą przywożonych towarów, w zakresie, w jakim taka wartość nie została ujęta w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej:

- a) materiałów, komponentów, części i podobnych elementów, które stanowią część składową lub przynależność przywiezionych towarów,
 - b) narzędzi, matryc, form i podobnych elementów użytych przy produkcji przywiezionych towarów,
 - c) materiałów zużytych przy produkcji przywiezionych towarów,
 - d) prac technicznych, badawczo-rozwojowych, artystycznych i projektowych oraz planów i szkiców wykonanych poza polskim obszarem celnym i niezbędnych do produkcji przywiezionych towarów,
- 3) honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne dotyczące towarów, dla których ustalana jest wartość celna, które musi opłacić kupujący, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio, jako warunek sprzedaży tych towarów, o ile koszty te nie są ujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej,
- 4) wartość jakiekolwiek części dochodu z tytułu dalszej odsprzedaży, dyspozycji lub wykorzystania przywiezionych towarów, która przypada bezpośrednio lub pośrednio sprzedającemu,
 - 5) koszty transportu i ubezpieczenia przywiezionych towarów oraz opłaty załadunkowe i manipulacyjne związane z ich transportem, poniesione do granicy państwa lub portu polskiego.
2. Koszty dodane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej powinny być doliczane z zastosowaniem przepisów niniejszego artykułu jedynie na podstawie obiektywnych i wymiernych danych.
3. Nie naruszając przepisów ust. 1 pkt 3:
- 1) opłaty za prawo do kopiowania przywiezionych towarów na polskim obszarze celnym nie są doliczane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za te towary, przy ustalaniu ich wartości celnej,
 - 2) płatności za prawo do dystrybucji lub odsprzedaży przywożonych towarów, poniesione przez kupującego, nie są doliczane do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywiezione towary, jeżeli takie płatności nie stanowią warunku sprzedaży towarów.

Art. 30d.

Nie wlicza się do wartości celnej następujących kosztów, o ile można je wyodrębnić z ceny faktycznie zapłaconej lub należnej:

- 1) kosztów transportu przywożonych towarów, poniesionych po przekroczeniu granicy państwa lub po przybyciu do portu polskiego,
- 2) należności za prace budowlane, instalacyjne, montaż, obsługę lub pomoc techniczną, wykonane po przywozie towarów takich jak: zakłady przemysłowe, maszyny lub wyposażenie,
- 3) odsetki od umowy o finansowaniu zakupu przywiezionych towarów, zawartej przez kupującego, niezależnie od tego, czy finansowanie zapewnione jest przez sprzedającego, czy też przez inną osobę, o ile umowa ta została zawarta w formie pisemnej, a kupujący będzie w stanie udowodnić, że:
 - a) towary zostały sprzedane po cenie zadeklarowanej jako faktycznie zapłaconej lub należnej
 - b) żądane oprocentowanie nie przekracza normalnie stosowanego oprocentowania dla tego typu transakcji dokonywanych w tym czasie i w kraju, w którym dokonano operacji finansowej,
- 4) opłat za prawo do kopiowania przywiezionych towarów na polskim obszarze celnym,
- 5) prowizji od zakupu,
- 6) należności przywozowych lub innych opłat pobieranych na polskim obszarze celnym z tytułu przywozu lub sprzedaży towarów.

Art. 30e.

Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb ustalania wartości celnej przywożonych towarów.

Art. 30f.

Prezes Głównego Urzędu Cel ogłasza w formie obwieszczenia decyzje Komitetu do Spraw Wartości Celnej Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz wyjaśnienia Technicznego Komitetu do Spraw Wartości Celnej Światowej Organizacji Celnej (WCO) do Porozumienia w sprawie stosowania artykułu VII Układu Ogólnego w Sprawie Taryf Celnych i Handlu z 1994 r.

Art. 30g.

Dla ustalania wartości celnej Prezes Głównego Urzędu Cel w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze zarządzenia, zasady stosowania kursów waluty krajowej do walut obcych, w oparciu o tabele kursów walut obcych, międzynarodowych jednostek walutowych i jednostek rozrachunkowych, ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Rozdział 4
Wolne obszary celne i składy celne**Art. 31.**

1. Na polskim obszarze celnym mogą być ustanawiane wolne obszary celne i składy celne.
2. Wolnym obszarem celnym jest wyodrębniona i niezamieszkała część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza przez polskie, zagraniczne i międzynarodowe podmioty gospodarcze, z wyłączeniem handlu detalicznego. Wyłączenie nie dotyczy wolnego obszaru celnego ustanowanego na terenie lotniczego, morskiego lub rzecznego przejścia granicznego.
3. Składem celnym jest wyodrębniona część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie podmioty gospodarcze mające siedzibę na terytorium Polski mogą składać i przechowywać towary oraz dokonywać ich konsygnacji i konfekcjonowania.

Art. 32.

1. Wolne obszary celne, w drodze rozporządzenia, ustanawia Rada Ministrów.
2. Rada Ministrów, ustanawiając wolne obszary celne, określa ich granice oraz osobę zarządzającą.
3. Do wykonania odgraniczenia wolnego obszaru celnego od pozostałego polskiego obszaru celnego zobowiązany jest zarządzający.
4. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą określi sposób odgraniczenia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 33.

1. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym odbywa się zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.

2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić dodatkowe zwolnienia celne i inne ułatwienia celne dla obrotu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 33a.

1. Prezes Głównego Urzędu Cel określi warunki funkcjonowania wolnych obszarów celnych.
2. Zarządzający sporządza szczegółowy regulamin funkcjonowania wolnego obszaru celnego, który wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Cel.

Art. 34.

1. Do obrotu towarowego między wolnym obszarem celnym a zagranicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 i 6.
2. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a zagranicą jest wolny od kontyngentów ilościowych i wartościowych, pozwoleń i należności celnych.
3. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a zagranicą podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.
4. Towary wprowadzane do wolnego obszaru celnego podlegają zgłoszeniu do statystyki państowej.
5. Na terenie wolnego obszaru celnego ustanowionego na terenie lotniczego, morskiego lub rzecznego przejścia granicznego mogą dokonywać zakupu towarów wyłącznie podróżni.
6. Wstęp na teren wolnego obszaru celnego, z wyłączeniem obszarów, o których mowa w ust. 5, jest dozwolony wyłącznie w miejscach i czasie określonym przez urząd celnny, na podstawie ważnych przepustek; przepustki zarówno stałe, jak i jednorazowe wydaje zarządzający wolnym obszarem celnym w uzgodnieniu z właściwym miejscowo urzędem celnym.
7. Wzory przepustek ustala Prezes Głównego Urzędu Cel.

Art. 35.

Zakładanie i prowadzenie składów celnych wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Cel. Do zezwoleń stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz.324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460 oraz z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646), z tym że odmowa wydania zezwolenia, jego cofnięcie lub ograniczenie zakresu działalności w stosunku do wniosku może nastąpić także w przypadkach, gdy lokalizacja składu, stan pomieszczenia, w którym ma być lub jest prowadzony skład, albo stan wyposażenia tego pomieszczenia uniemożliwiają lub znacznie utrudniają organom celnym sprawowanie dozoru celnego lub kontroli celnej.

Art. 36.

Do obrotu towarowego między składem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym i zagranicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 i 6.

Art. 37.

Złożenie towaru w składzie celnym wymaga zezwolenia dyrektora urzędu celnego oraz złożenia zabezpieczenia majątkowego.

Art. 38.

1. Towary złożone w składzie celnym mogą być tam składowane lub przechowywane przez okres 12 miesięcy; przekazanie towaru do innego składu celnego nie powoduje przedłużenia tego terminu.
2. Dyrektor właściwego miejscowo urzędu celnego może przedłużyć okres, o którym mowa w ust. 1, jednak nie więcej niż o 6 miesięcy.
3. Towary nie podjęte ze składu lub nie wywiezione za granicę celną w ustalonym okresie składowania lub przechowywania podlegają sprzedaży celem pokrycia ciążących na nich należności celnych.

Art. 39.

1. Działalność gospodarcza prowadzona w składzie celnym podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.
2. Prowadzone w składzie celnym rejestry, księgi i inne dokumenty podlegają kontroli organów celnych.
3. Dla celów kontrolnych organy celne mogą w szczególności:
 - 1) zobowiązać prowadzącego skład celny, aby skład miał podwójne zamknięcie (zamknięcie przez prowadzącego skład i zamknięcie celne), oraz do prowadzenia rejestru składowanych towarów,
 - 2) ustanowić stały lub okresowy dozór celny,
 - 3) dokonywać okresowo inwentaryzacji składowanych towarów.

Art. 39a.

Przepisy art. 39 stosuje się odpowiednio do wolnych obszarów celnych.

Rozdział 5
Obowiązki celne**Art. 40.**

1. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą jest obowiązany dostarczyć do granicznego miejsca odpraw celnych i zgłosić do odprawy celnej towary będące przedmiotem tego obrotu.
2. Przewoźnik lub spedycja przewożący przez granicę państwową towary jest obowiązany dostarczyć je do granicznego miejsca odpraw celnych oraz przedstawić organowi celnemu dokumenty dotyczące tych towarów.
3. Podmiot wprowadzający towar na polski obszar celny w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2 jest obowiązany zawiadomić o tym najbliższym urzędowi celny.

Art. 41.

1. Podmiot zgłaszający towar do odprawy celnej jest obowiązany do wykonywania czynności przygotowawczych do kontroli celnej, a w szczególności do rozpakowania, okazania i po kontroli zapakowania towaru do dalszego przewozu.
2. Podmiot inny niż określony w ust. 1, posiadający towar celny poddany dozorowi celnemu, jest obowiązany do wykonywania czynności przygotowawczych do kontroli celnej, a zwłaszcza do otwarcia przesyłki, rozpakowania i okazania towaru oraz zapakowania go po zakończeniu czynności przez organ celny.

Art. 42.

Osoba przewożąca towar celny przekazany w związku z przekazaniem sprawy, o którym mowa w art. 45 ust. 5, jest obowiązana dostarczyć go do urzędu celnego wskazanego w dokumencie przekazowym.

Art. 43.

Przewoźnik i spedytor są obowiązani do zawiadomienia granicznego urzędu celnego o przeładunku towaru między granicą państwową a granicznym miejscem odprawy celnej dokonanym bez udziału funkcjonariusza celnego. Zawiadomienia należy dokonać jednocześnie z dostarczeniem towaru przywiezionego z zagranicy albo przed wywozem towaru wywożonego.

Art. 44.

Prowadzący magazyn celny lub skład celny jest obowiązany prowadzić ewidencję przechowywanych towarów w sposób uzgodniony z urzędem celnym.

Rozdział 6
Postępowanie celne**Art. 45.**

1. Postępowanie w sprawach z zakresu pozwoleń na przywóz i wywóz towarów prowadzi Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, może określić sprawy, w których pozwolenia na przywóz i wywóz będą wydawały organy celne.
3. Postępowanie w sprawach z zakresu zezwoleń na zakładanie i prowadzenie składów celnych prowadzi Prezes Głównego Urzędu Cel.
4. Postępowanie celne w sprawach innych niż określone w ust. 1 i 3 prowadzi dyrektor urzędu celnego, do którego towar dostarczono lub ma być dostarczony.
5. Dyrektor urzędu celnego może na wniosek strony lub z urzędu przekazać sprawę do rozpatrzenia dyrektorowi innego urzędu celnego, jeżeli wymaga tego interes strony lub ważne względy służbowe; przekazanie sprawy jest wiążące.

Art. 46.

1. Dozór celny i kontrolę celną wykonują funkcjonariusze celni.
2. Funkcjonariusze celni przy wykonywaniu dozoru celnego i kontroli celnej mogą:
 - 1) legitymować osoby przekraczające granicę celną,
 - 2) legitymować, w przypadku, o którym mowa w art. 22 ust. 3, osoby posiadające towary przywiezione lub nadesłane z zagranicy, których rodzaj lub ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej,
 - 3) dokonywać powtórnych czynności z zakresu kontroli celnej, badać pochodzenie towarów, o których mowa w pkt 2, również w przypadku gdy zostały one dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym bez zastrzeżeń,

- 4) wchodzić na podstawie legitymacji służbowej oraz imiennego upoważnienia wydanego przez dyrektora urzędu celnego na tereny, do pomieszczeń lub środków przewozowych, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Funkcjonariusze celni mogą wchodzić do lokalu mieszkalnego w przypadku uzasadnionego podejrzenia, o którym mowa w art. 22 ust. 3, po uzyskaniu zgody prokuratora; przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu stosuje się odpowiednio.

Art. 46a.

1. W razie stwierdzenia, w wyniku czynności określonych w art. 46 ust. 2 pkt 2-4, że towary nie były poddane kontroli celnej, organ celny dokonuje wymiaru i poboru cła, chyba że wszczęto postępowanie w trybie określonym w odrębnych przepisach.
2. W wypadku gdy osoba posiadająca towary przywiezione lub nadesłane z zagranicy w toku czynności kontrolnych nie przedstawi dowodów odprawy celnej lub dowodów zakupu towarów, uważa się, że towary te nie były poddane kontroli celnej.

Art. 47.

Organ celny wszczyna postępowanie z urzędu, jeżeli:

- 1) nie można ustalić podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą nie wykonuje obowiązków określonych w ustawie,
- 3) zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia zastrzeżenia, pod którym zastosowano zwolnienia celne, o których mowa w art. 12 ust. 2, art. 14 ust. 1 pkt 12 i art. 122 ust. 1,
- 4) towar celny jest przywożony, wywożony lub przewożony w obrocie pocztowym.

Art. 48.

Osobę fizyczną uważa się za dokonującą obrotu z zagranicą towarami, którymi bezpośrednio włada podczas kontroli celnej, chyba że odpowiednimi dokumentami wykaże, że obrotu tymi towarami dokonuje inny podmiot.

Art. 49.

Organ celny prowadzący postępowanie może:

- 1) zażądać urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentu sporzązonego w języku obcym,
- 2) odmówić przyjęcia dokumentu zagranicznego nie zlegalizowanego przez właściwe polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub polski urząd konsularny, jeżeli wiarygodność dokumentu budzi wątpliwości albo wymóg legalizacji wynika z odrębnych przepisów prawa lub umowy.

Art. 50.

1. Podmiot dokonujący obrotu z zagranicą towarem, którego rodzaj lub ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej, składa wnioski o wszczęcie postępowania celnego w formie pisemnej.
2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, składane przez podmiot mający miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinny zawierać:
 - 1) numer rachunku bieżącego w banku podmiotu dokonującego obrotu,
 - 2) numer przewidzianego w przepisach odrębnych identyfikatora statystycznego podmiotu dokonującego

obrotu.

3. Do wniosku należy dołączyć deklarację wartości celnej, fakturę w oryginale lub inny dokument służący do ustalenia wartości celnej, określony przez Prezesa Głównego Urzędu Cel, oraz przedstawić do wglądu dokument przewozowy, jeżeli w danym rodzaju transportu występuje.
4. W przypadkach innych niż określone w ust. 1 wnioski o wszczęcie postępowania mogą być złożone w formie ustnej.
5. Prezes Głównego Urzędu Cel, w drodze zarządzenia, określi inne niż określone w ust. 2 i 3 wymogi, jakie powinny spełniać wnioski o wszczęcie postępowania, sposób wypełniania wniosków oraz dokumenty, które należy do nich dołączyć.

Art. 51.

Wniosek o wydanie pozwolenia na przywóz i wywóz towaru powinien być złożony nie później niż 30 dni przed przewidywanym dostarczeniem towaru do miejsca odprawy celnej. Termin ten może ulec skróceniu.

Art. 52.

1. Zgłoszenie celne dotyczące towaru będącego przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą nie stanowiącego działalności gospodarczej, dokonywanego przez podróżnych i osoby, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 7 lit.b), powinno być złożone z chwilą przystąpienia funkcjonariusza do kontroli celnej.
2. W przypadkach innych niż określono w ust. 1:
 - 1) zgłoszenie celne dotyczące towaru przywożonego z zagranicy powinno być złożone w terminie 14 dni od dnia, w którym towar dostarczono do miejsca odprawy celnej,
 - 2) zgłoszenie celne dotyczące towaru wywożonego za granicę powinno być złożone w dniu dostarczenia towaru do miejsca odprawy celnej albo z chwilą przystąpienia funkcjonariusza do kontroli celnej.
3. Zgłoszenie celne żywych zwierząt, owoców i roślin w stanie świeżym oraz materiałów niebezpiecznych powinno być złożone w dniu ich dostarczenia do miejsca odprawy celnej, bez względu na inne okoliczności.

Art. 53.

1. Organ celny, w drodze decyzji, pozostawia bez rozpoznania wniosek o wszczęcie postępowania, do którego nie dołączono niezbędnych załączników lub nie odpowiadający wymaganiom określonym w przepisach ustawy albo złożony przez osobę nieuprawnioną, jeżeli w terminie 7 dni pomimo wezwania nie uzupełniono braków.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wniosek zwraca się osobie, która go złożyła.
3. Pozostawienie wniosku bez rozpoznania nie przerywa biegu terminu do jego złożenia określonego w przepisach ustawy.

Art. 54.

1. Pozwolenia na przywóz lub wywóz określonego towaru lub grupy towarów udziela się czas oznaczony, ze wskazaniem kraju lub grupy krajów, z którymi obrót ten ma być dokonany. W pozwoleniu może być ustalony obowiązek spełnienia określonych warunków.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą udziela, odmawia udzielenia, cofa i zmienia pozwolenia;

przepis stosuje się odpowiednio do organów, o których mowa w art. 45 ust. 2.

Art. 55.

Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą lub organy, o których mowa w art. 45 ust. 2, mogą odmówić udzielenia pozwolenia na przywóz lub wywóz, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej, ważny interes gospodarczy lub interes narodowy kraju oraz w przypadku wcześniejszego rozdysponowania ustanowionych kontyngentów.

Art. 56.

Pozwolenie może być cofnięte przez organ, który je wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą nie spełnia określonych w nim warunków.

Art. 57.

Pozwolenie może być zmienione przez organ, który je wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej, ważny interes gospodarczy lub interes narodowy kraju.

Art. 58.

Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) sposób rozdysponowania kontyngentów, o których mowa w art. 7 ust. 2 lub ustanowionych na podstawie art. 9,
- 2) sposób i tryb ewidencjonowania udzielonych pozwoleń,
- 3) wymogi, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia, oraz wzory formularzy stosowanych w postępowaniu w sprawach dotyczących pozwoleń.

Art. 59.

1. Przekroczenie przez podróźnego granicy celnej przez przejście odpowiednio oznaczone jako przeznaczone dla osób posiadających wyłącznie towary, którymi obrót z zagranicą jest wolny od należności celnych i innych ograniczeń wynikających z ustawy, traktuje się jako zgłoszenie do odprawy celnej takich towarów.
2. W przypadkach gdy podróźny przekroczył granicę celną przez przejście, o którym mowa w ust. 1, i towary, które posiadał, nie zostały poddane kontroli celnej, uważa się, że towary te zostały dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę.

Art. 60.

1. Dyrektor urzędu celnego może, w celu umożliwienia prawidłowego zgłoszenia towarów, na wniosek podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, zezwolić na zbadanie towaru i pobranie próbek przed zgłoszeniem towaru do odprawy celnej; czynności te mogą odbyć się tylko w obecności funkcjonariusza celnego oraz przedstawiciela przewoźnika, zarządu magazynu lub składu celnego, w którym towar się znajduje.
2. Do czasu rozpoczęcia przez funkcjonariusza celnego zewnętrznych oględzin towaru zgłaszający może sprostować zgłoszenie do odprawy celnej.

Art. 61.

1. Miejsca odpraw celnych i znajdujące się w nich towary celne podlegają dozorowi celnemu.
2. Urząd celny może na wniosek strony lub z urzędu ustanowić dozór celny nad towarami celnymi znajdującymi się poza miejscami odpraw celnych oraz nad pomieszczeniami, placami i środkami przewozowymi nie będącymi miejscami takich odpraw.

Art. 62.

Dozór celny sprawuje się przez:

- 1) dokonywanie oględzin miejsc odpraw celnych towarów celnych, opakowań, zamknięć celnych i dokumentów,
- 2) przeprowadzanie rewizji celnej towarów celnych i środków przewozowych,
- 3) strzeżenie towarów celnych lub miejsc odpraw celnych albo pomieszczeń, placów i środków przewozowych nie będących miejscami odpraw celnych,
- 4) konwojowanie towarów celnych lub środków przewozowych,
- 5) nakładanie zamknięć celnych na towary celne, pomieszczenia lub środki przewozowe.

Art. 63.

Kontrolę celną sprawuje się w szczególności przez:

- dokonywanie przeszukania terenów i pomieszczeń służących do ich przechowywania,
- 2) dokonywanie przeszukania osób przekraczających granicę państwową oraz doprowadzanie tych osób do urzędu celnego na czas niezbędny do przeprowadzenia kontroli,
- 3) dokonywanie czynności określonych w pkt 1 i 2 w stosunku do osób przebywających w miejscu odprawy celnej,
- 4) przeszukiwanie, z udziałem organu pocztowego, przesyłek pocztowych, wyłącznie w celu sprawdzenia, czy nie zawierają one towaru, którym obrót z zagranicą podlega należnościami celnymi albo innym ograniczeniom określonym w niniejszej ustawie,
- 5) badanie dokumentów dotyczących obrotu towarowego z zagranicą,
- 6) sprawdzanie prawidłowości realizacji zastrzeżeń, pod którymi udzielono zwolnień celnych.

Art. 64.

1. Po przyjęciu zgłoszenia celnego organ celny przeprowadza oględziny zewnętrzne oraz rewizję celną towaru.
2. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba przekraczająca granicę celną ukryła na sobie towary celem ominięcia obowiązku ich zgłoszenia do odprawy celnej, organ celny może przeprowadzić przeszukanie osobiste podejrzanej osoby. Przeszukanie osobiste może być przeprowadzone tylko przez osobę tej samej płci, w przystosowanym do tego celu pomieszczeniu i w sposób nie naruszający godności osobistej przeszukiwanego.
3. Oględziny zewnętrzne polegają na ustaleniu stanu zamknięć celnych, ilości sztuk, znaków, numerów i stanu opakowania oraz sprawdzeniu w miarę potrzeby masy brutto towaru.
4. Rewizja celna polega na:
 - 1) ustaleniu rodzaju, ilości oraz w razie potrzeby wartości celnej towaru,

- 2) przeszukaniu i zbadaniu, czy przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą jest towar nie zgłoszony.
5. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą ma prawo być obecny przy rewizji celnej.

Art. 65.

Organ celny może - dla ustalenia rodzaju towaru - pobierać jego próbki, a także zażądać od zgłaszającego towar do odprawy celnej odpisów, rysunków, zdjęć fotograficznych lub dokonania innych niezbędnych czynności.

Art. 66.

Wolne od rewizji celnej są:

- 1) za zasadzie wzajemności:
 - a) przedmioty określone w art. 12 ust. 1 pkt 1-3,
 - b) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Polsce oraz przez nie wysyłane,
- 2) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

Art. 67.

1. Po zakończeniu kontroli organ celny wydaje decyzję o dopuszczeniu do obrotu na polskim obszarze celnym lub wywozu za granicę zgłoszonego towaru oraz o wymiarze należności celnych.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna być bezzwłocznie doręczona stronie.
3. W przypadku obrotu towarowego z zagranicą dokonywanego przez podróżnych decyzja o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę może być wydana w formie ustnej.
4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, powinna być bezzwłocznie ogłoszona stronie.

Art. 68.

1. W przypadku czasowego przywozu lub wywozu organ celny określa w decyzji termin, na jaki towar został dopuszczony do obrotu na polskim obszarze celnym lub wywozu za granicę. W decyzji można ustalić obowiązek spełnienia określonych warunków. Przepisy art. 67 stosuje się odpowiednio.
2. Organ celny uznaje odprawę celną czasową za odprawę celną ostateczną, jeżeli strona uczyniła zadość wymaganiom takiej odprawy.
3. Organ celny może zastosować przepis ust. 2 na wniosek strony złożony po upływie terminu powrotnego przywozu lub wywozu, wymierzając zarazem opłatę manipulacyjną dodatkową.

Art. 69.

1. W przypadkach dopuszczenia towaru do powrotnego wywozu za granicę albo do powrotnego przywozu do kraju poza obrotem czasowym, pierwotną decyzję uchyła się w części dotyczącej:
 - 1) dopuszczenia towaru odpowiednio do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę,
 - 2) kwoty cła podlegającej zwrotowi.
2. Zwrotu cła dokonuje się na pisemny wniosek podmiotu, który uprzednio dokonał obrotu z zagranicą

towarem będącym przedmiotem powrotnego wywozu albo przywozu, jeżeli od dnia odprawy pierwotnej nie minęło więcej niż 12 miesięcy.

Art. 70.

1. Za wydanie pozwolenia pobiera się opłatę, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.
2. Organy celne pobierają następujące opłaty:
 - 1) depozytową - za przechowywanie towarów celnych w depozycie urzędu celnego,
 - 2) manipulacyjną - za wykonywanie czynności kontroli celnej, w zakresie ustalonym przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,
 - 3) manipulacyjną dodatkową - za niewykonanie w terminie obowiązków celnych, o których mowa w art. 42 oraz art. 52 ust. 2 i 3,
 - 4) za sprawowanie, na wniosek strony, dozoru celnego.
3. W przypadku ujawnienia, w wyniku rewizji celnej środka przewozowego, towaru celnego nie zgłoszonego do odprawy celnej, od przewoźnika lub spedytora pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową w wysokości wartości celnej towaru.
4. Środki finansowe uzyskane z opłat, o których mowa w ust. 1-3, a także 30% kwot uzyskanych ze sprzedaży przedmiotów z przestępstw celnych i dewizowych ujawnionych przez funkcjonariuszy celnych przeznacza się na usprawnienie funkcjonowania organów celnych oraz na premie dla pracowników podległych Prezesowi Głównego Urzędu Cel, a w szczególności dla tych, którzy przyczynili się bezpośrednio do wykrycia przestępstw lub wykroczeń celnych i dewizowych.
5. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określi:
 - 1) stawki opłat za wydanie pozwolenia oraz przypadki, w których opłaty tych nie pobiera się,
 - 2) stawki opłat depozytowych, manipulacyjnych dodatkowych oraz za sprawowanie dozoru celnego,
 - 3) czynności kontroli celnej, za które pobierane są opłaty manipulacyjne, oraz stawki tych opłat.⁹
6. Prezes Głównego Urzędu Cel określi w sposób rozdysponowania środków, o których mowa w ust. 4, oraz zasady przyznawania premii.

Art. 71.

1. Od przewozu towarów przez polski obszar celny nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70 ust. 1-3, z wyjątkiem opłat za sprawowanie dozoru celnego, opłat manipulacyjnych i opłat manipulacyjnych dodatkowych, jeżeli takie zostały ustanowione w odniesieniu do przewozu towarów.
2. Od przywozu towarów określonych w art. 12 nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70, z wyjątkiem opłat depozytowych.
3. Od przywozu z zagranicy i wywozu za granicę wartości dewizowych nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70, z wyjątkiem opłat depozytowych.
4. W razie naruszenia zastrzeżenia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 i art. 14 ust. 1 pkt 12 oraz art. 122 ust. 1, pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową, a także odsetki od tej opłaty i od cła, licząc od dnia naruszenia zastrzeżenia.

Art. 72.

Przewoźnicy lub spedytorzy są obowiązani, niezależnie od uzgodnień z innymi organami, do uzgodnienia z

dyrektorami właściwych miejscowo urzędów celnych rozkładów jazdy środków przewozowych, a zwłaszcza czasu i miejsca przekraczania przez te środki granicy państowej oraz czasu ich postoju w przejściach granicznych.

Art. 73.

Przewoźnicy, spedytorzy, zarządy portów morskich, rzecznych i lotniczych, kapitanaty portów, prowadzący magazyny i składy celne są obowiązani zawiadamiać graniczne organy celne o zdarzeniach związanych z przemieszczaniem środków przewozowych przez granicę państwową w zakresie, trybie i terminach uzgodnionych z dyrektorami tych urzędów celnych.

Art. 74.

1. Przewoźnicy lub spedytorzy przewożący towary celne są obowiązani, na żądanie organów celnych, do utworzenia i utrzymywania przy określonych urzędach celnych:
 - 1) magazynów celnych przeznaczonych do złożenia towarów na czas niezbędny dla potrzeb kontroli celnej,
 - 2) agencji celnych.
- ¹⁰3. Prowadzący magazyn celny jest obowiązany przyjąć do magazynu towary podlegające kontroli celnej na czas niezbędny dla potrzeb tej kontroli.

Art. 75.

Prowadzący magazyn celny lub skład celny jest obowiązany uzgodnić z właściwym organem celnym regulamin prowadzenia magazynu lub składu oraz zapewnić wykonanie prac związanych z dokonywaniem czynności z zakresu kontroli celnej.

Art. 76.

1. Należności celne mogą być zabezpieczone na majątku podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą przed terminem płatności, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostaną one uiszczone.
2. Towar celny może być przez organy celne zatrzymany lub zajęty w celu zabezpieczenia należności celnych do czasu ich uiszczenia. Zatrzymanie lub zajęcie towaru celnego może być dokonane bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi obciążeniami lub przywilejami.

Art. 77.

1. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą jest obowiązany wykonać decyzję:
 - 1) o wymiarze należności celnych przez uiszczenie tych należności w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
 - 2) o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę przez podjęcie towaru z miejsca odprawy celnej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna; w uzasadnionych przypadkach na wniosek strony termin ten może ulec przedłużeniu na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy.
2. Dyrektor urzędu celnego może wyrazić zgodę na podjęcie towaru przez podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą przed uiszczeniem wymierzonych należności celnych, po przyjęciu zabezpieczenia majątkowego tych należności.

Art. 78.

1. W razie zgłoszenia do odprawy celnej towaru przez podmiot, który nie ma wymaganego pozwolenia przywozu, wywozu lub przewozu lub nie uiszcza wymierzonych należności celnych, przewożony towar podlega odpowiednio natychmiastowemu zwrotowi z powrotem za granicę lub z powrotem na polski obszar celny albo złożeniu w magazynie celnym, na koszt podmiotu dokonującego obrotu.
2. Jeżeli natychmiastowy zwrot towaru albo jego złożenie w magazynie celnym są utrudnione lub niemożliwe, towar podlega przechowaniu w depozycie urzędu celnego.

Art. 79.

1. Pobrane należności celne zwraca się osobie uprawnionej, jeżeli stwierdzono, że były one nienależne.
2. Należności celne określone w ust. 1 zwraca się z urzędu w terminie 14 dni od dnia, w którym stwierdzono okoliczności określone w ust. 1.

Art. 80.

1. Należności celne pobrane od towarów przywiezionych z zagranicy w postaci surowców, materiałów, półfabrykatów lub elementów kooperacyjnych, zużytych przy wyrobie towarów wywiezionych w obrocie towarowym z zagranicą, zwraca się producentowi tych towarów w terminie 30 dni od dnia wywozu, jeżeli przepisy prawa, w tym umowy międzynarodowe, nie stanowią inaczej.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi tryb zwrotu należności celnych od towarów określonych w ust. 1.
3. Od zwracanych należności celnych nie płaci się odsetek.

Art. 81.

1. Od należności celnych nie uiszczonych w terminie pobiera się odsetki za zwłokę według zasad i w wysokości określonych w odrębnych przepisach w sprawie pobierania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.
2. Od należności celnych zwracanych na podstawie art. 79 ust. 1 płaci się odsetki za zwłokę według zasad i w wysokości określonych w odrębnych przepisach w sprawie pobierania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

Art. 82.

1. Przekazanie, o którym mowa w art. 45 ust. 5, następuje w drodze postanowienia, w którym określa się termin dostarczenia towaru, rodzaj i ilość towaru oraz organ celny, do którego należy towar dostarczyć, i osobę zobowiązującą do jego dostarczenia.
2. Przed wydaniem postanowienia organ celny może dokonać oględzin zewnętrznych i rewizji celnej przekazywanego towaru.
3. Organ celny może uzależnić dokonanie przekazu od zabezpieczenia majątkowego należności celnych.
4. Termin, o którym mowa w ust. 1, nie może być dłuższy niż 14 dni.

Art. 83.

1. Nie można wydać decyzji w sprawie wymiaru należności celnych po upływie 2 lat od dnia, w którym powstał obowiązek ich uiszczenia.
2. Nadpłaty wynikłe w związku z uchyleniem lub zmianą decyzji ustalającej wysokość należności celnych oraz kwoty nadpłacone i nienależnie uiszczonego cła - podlegają z urzędu zaliczeniu na zaległe lub bieżące zadłużenie z tego tytułu, a w razie braku takiego zadłużenia - podlegają zwrotowi z urzędu w ciągu roku licząc od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub wniesiono niewłaściwą wpłatę.
3. Należności celnych można dochodzić w ciągu 3 lat licząc od dnia, w którym decyzja o ich wymiarze stała się ostateczna.
4. Bieg przedawnienia, o którym mowa w ust. 3, przerywa:
 - 1) wszczęcie egzekucji,
 - 2) wszczęcie postępowania karnego lub postępowania przed sądem administracyjnym.
5. Po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo począwszy od terminu:
 - 1) wniesienia wpłaty,
 - 2) ściągnięcia ostatniej wpłaty w trybie egzekucji administracyjnej lub stwierdzenia przez organ egzekucyjny, że egzekucja stała się bezskuteczna,
 - 3) uprawomocnienia się wyroku sądu lub innego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie karnej skarbowej albo wyroku, lub postanowienia sądu administracyjnego.
6. Przedawnienie uwzględnia się z urzędu.

Art. 84.

1. Towary nie podjęte w ustalonym terminie podlegają sprzedaży na zasadach i w trybie przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, bez dodatkowego zawiadomienia.
2. Z kwoty uzyskanej ze sprzedaży pokrywa się w następującej kolejności:
 - 1) koszty sprzedaży,
 - 2) koszty przewozu, przeładunku i składowe, poniesione przez Skarb Państwa,
 - 3) należności celne,
 - 4) należności obciążające towar z mocy innych przepisów.
3. Nadwyżkę pozostałą po pokryciu kosztów i należności ustalonych w ust. 2 zwraca się stronie z zachowaniem przepisów dewizowych. Nadwyżka przechodzi na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli strona nie zgłosi się po jej odbiór w ciągu 12 miesięcy od dnia zawiadomienia lub od dnia, kiedy stwierdzono brak możliwości doręczenia zawiadomienia.

Art. 85.

Osoby przebywające za granicą powinny wskazać adres doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego, mimo pouczenia przez organ celny, pismo wysiane pod ostatnio znanym adresem w kraju lub, jeżeli adresu tego nie ma, podane do wiadomości przez wywieszenie na okres 14 dni w budynku organu administracji celnej uważa się za doręczone.

Art. 86.

1. Urzędy celne prowadzą magazyny depozytowe.
2. W depozycie urzędu celnego czasowo przechowuje się:
 - 1) towary celne nie dopuszczone do wolnego lub czasowego obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę, jeżeli zwrot towaru odpowiednio za granicę lub na polski obszar celnny albo ich złożenie w magazynie celnym są niemożliwe albo utrudnione,
 - 2) towary dopuszczone do wolnego obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę, jeżeli strona uiszczając należności celne zapowiada wniesienie środka odwoławczego od ich wymiaru i w związku z tym towaru nie podejmuje,
 - 3) towary zajęte na zabezpieczenie należności celnych,
 - 4) towary, w przypadkach przewidzianych w odrębnych przepisach.
3. Termin przechowania towaru w depozycie wynosi 2 miesiące. Termin ten może ulec przedłużeniu nie więcej niż o 4 miesiące.
4. Towary przyjęte do czasowego przechowania w depozycie urzędu celnego mogą być przekazane przez dyrektora urzędu celnego innej osobie do przechowania pod dozorem celnym.
5. Przechowaniu w depozycie nie podlegają towary niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujące się.

Art. 87.

1. Należności celne mogą być umorzone w całości lub w części, jeżeli:
 - 1) w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można by dochodzić należności,
 - 2) w wyniku egzekucji z majątku dłużnika lub jego wynagrodzenia za pracę albo z innych dochodów dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu byliby pozbawieni niezbędnych środków utrzymania,
 - 3) jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym tych należności celnych nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne,
 - 4) dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości nie podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów.
2. Umorzenie należności celnych pociąga za sobą umorzenie odsetek za zwłokę. Jeżeli umorzenie dotyczy części należności celnych, w odpowiednim stosunku do tych należności celnych podlegają umorzeniu odsetki.
3. Jeżeli decyzja o umorzeniu dotyczy tylko części należności celnych, w decyzji należy określić termin zapłaty pozostałej części należności. Jeżeli dłużnik nie dotrzymał terminu zapłaty, decyzja o umorzeniu może być w całości cofnięta.
4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do należności celnych, do których uiszczenia jest zobowiązany Skarb Państwa.

Art. 88.

Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) szczegółowy tryb sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej, w tym dokonywania powtórnych czynności z zakresu kontroli celnej wykonywanych przez funkcjonariuszy celnych Głównego Urzędu

Ceł,

- 2) szczegółowy tryb i terminy czasowego przechowania towarów w depozycie urzędu celnego.

Art. 89.

Ministrowie Finansów oraz Obrony Narodowej określą, w drodze rozporządzenia, sposób sprawowania dozoru i kontroli celnej okrętów wojennych, wojskowych statków powietrznych i ich załóg oraz innego wyposażenia sił zbrojnych.

Art. 90.

Prezes Głównego Urzędu Cel, w drodze zarządzenia, określi:

- 1) wypadki, sposób i tryb prowadzenia przez urzędy celne ewidencji towarów będących przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) wzory rejestrów, ksiąg, innych dokumentów ewidencyjnych oraz wzory formularzy używanych w toku sprawowania dozoru celnego, kontroli celnej oraz postępowania celnego,
- 3) sposób i terminy przechowywania dokumentów celnych,
- 4) zamknięcia publicznych przedsiębiorstw przewozowych, uznawane za zamknięcia celne, oraz wzory zamknąć celnych,
- 5) kwotę, powyżej której należności celne uiszcza się w formie bezgotówkowej.

Rozdział 7

Cła antydumpingowe

Art. 91.

1. Na towary wprowadzane w polski obszar celny po cenach dumpingowych mogą być nakładane dodatkowo cła antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej ustalonej różnicy między wartością normalną a ceną eksportową (margines dumpingowy), jeśli następstwem importu po cenie dumpingowej jest wyrządzenie lub groźba wyrządzenia rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź też istotne opóźnienie powstania odpowiedniego przemysłu krajowego.
2. Towar uważa się za wprowadzony po cenie dumpingowej, jeśli cena eksportowa do polskiego obszaru celnego jest niższa od normalnej wartości podobnego towaru.

Art. 92.

Określenie "podobny towar" oznacza towar, który jest jednakowy pod każdym względem z towarem objętym postępowaniem antydumpingowym, lub - w razie braku takiego towaru - towar, który ma cechy charakterystyczne ściśle odpowiadające cechom towaru będącego przedmiotem postępowania antydumpingowego.

Art. 93.

1. Normalną wartością podobnego towaru jest porównywalna cena płacona w normalnym obrocie handlowym za podobny towar przeznaczony do konsumpcji w kraju eksportującym lub kraju pochodzenia.

2. Jeśli na rynkach wewnętrznych kraju eksportującego lub kraju pochodzenia nie ma sprzedaży podobnego towaru w normalnym obrocie handlowym albo gdy z powodu szczególnej sytuacji rynkowej takie sprzedaży nie zezwalają na dokonanie właściwego porównania, normalną wartością podobnego towaru jest:
 - 1) porównywalna cena podobnego towaru w eksportie do jakiegokolwiek kraju trzeciego, która może być najwyższą ceną eksportową, ale powinna być ceną reprezentatywną, albo
 - 2) wartość konstruowana ustalona przez dodanie do kosztów produkcji w kraju pochodzenia - uwzględniających koszty materiałowe, produkcyjne, sprzedaży i administracyjne - rozsądnego zysku, który nie powinien przekraczać normalnie osiąganego zysku ze sprzedaży towarów tego samego rodzaju na rynku wewnętrznym kraju pochodzenia.
3. W przypadku gdy istnieją uzasadnione podstawy do uznania, że cena, po jakiej towar jest oferowany do sprzedaży w kraju pochodzenia, jest niższa od kosztów produkcji, sprzedaż taka może być uznana za nie dokonywaną w normalnym obrocie handlowym.

Art. 94.

1. Ceną eksportową jest cena płacona za towar sprzedany w celu eksportu do Polski.
2. W przypadku gdy nie ustalono ceny eksportowej lub gdy okoliczności transakcji wskazują na to, że pomiędzy eksporterem a importerem lub osobą trzecią istnieją powiązania lub porozumienia kompensacyjne, albo gdy z innych przyczyn ceny aktualnie zapłacone nie można uznać za wiarygodną, cena eksportowa może zostać skalkulowana na podstawie ceny, po jakiej importowane towary są po raz pierwszy odprzedane niezależnemu nabywcy.
3. Jeżeli towary nie są odprzedawane niezależnemu nabywcy albo jeżeli nie są odprzedawane w takim stanie, w jakim były importowane, cena eksportowa może zostać skalkulowana na jakiegokolwiek uzasadnionej podstawie. W takich przypadkach należy uwzględnić koszty poniesione w związku z importem i odprządą, włącznie z opłatami celnymi oraz podatkami, a także rozsądny zysk.

Art. 95.

1. W celu ustalenia marginesu dumpingowego porównanie wartości normalnej z ceną eksportową następuje na tym samym szczeblu obrotu, zwykle cen producenta w odniesieniu do sprzedaży dokonanych możliwie w tym samym czasie. W każdym wypadku uwzględnia się odpowiednio właściwości fizyczne towaru oraz różnice w okolicznościach i warunkach sprzedaży, w tym różnice w opodatkowaniu i innych opłatach publicznych, mające wpływ na wartość rynkową towaru.
2. W przypadku zmiennych cen margines dumpingowy może być ustalany w odniesieniu do każdej transakcji indywidualnie lub w oparciu o najczęściej występującą reprezentatywną cenę bądź przez odniesienie do średniej ważonej ceny.
3. W przypadku występowania różnic marginesu dumpingu może być on ustalony w formie średniej ważonej.

Art. 96.

1. Do celów ustalania szkody, o której mowa w art. 91 ust. 1, określenie "przemysł krajowy" oznacza wszystkich krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub tych z nich, których łączna produkcja stanowi co najmniej połowę ogólnej produkcji krajowej podobnych towarów, z wyjątkiem przypadku, gdy:
 - 1) producenci są powiązani z eksporterami lub importerami albo sami są importerami towarów, co do których istnieje przypuszczenie, że są sprzedane po cenie dumpingowej; w takim przypadku określenie

- "przemysł krajowy" może być interpretowane jako oznaczające pozostały producentów,
- 2) w odniesieniu do danej produkcji mogą istnieć dwa lub więcej konkurencyjne rynki, w ramach których producenci sprzedają całość lub prawie całość swojej produkcji danego towaru na tym rynku, a popyt nie jest w istotny sposób zaspokajany przez producentów zlokalizowanych poza tym rynkiem; w takim przypadku producenci w ramach każdego z takich rynków mogą być uważani za odrębny przemysł krajowy.
2. Jeżeli za przemysł krajowy uznano producentów na pewnym obszarze, stosownie do przepisu ust. 1 pkt 2, dla antydumpingowe mogą być nakładane tylko na towary przeznaczone do ostatecznej konsumpcji na tym rynku.

Art. 97.

1. Stwierdzenie wyrządzenia lub groźby wyrządzenia przemysłowi krajowemu rzeczywistej szkody bądź istotnego opóźnienia powstania odpowiedniego przemysłu krajowego, może być oparte jedynie na analizie wpływu importu po cenie dumpingowej na producentów krajowych. Badanie tego wpływu obejmuje ocenę wszystkich istotnych czynników i wskaźników ekonomicznych oddziałujących na stan przemysłu krajowego, a w szczególności:
- 1) wielkości importu po cenie dumpingowej, a zwłaszcza ocenę, czy nastąpił jego istotny wzrost w wielkościach absolutnych lub w stosunku do udziału w produkcji lub konsumpcji krajowej,
 - 2) rzeczywistego lub potencjalnego spadku produkcji lub sprzedaży przemysłu krajowego,
 - 3) wielkości zatrudnienia w przemyśle krajowym,
 - 4) stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych przemysłu krajowego,
 - 5) kształtowania się poziomu cen krajowych,
 - 6) stanu zapasów,
 - 7) wielkości zysków i rentowności producentów krajowych.
2. Stwierdzenie groźby wyrządzenia szkody może nastąpić jedynie wtedy, gdy zgromadzone fakty wskazują na to, że istnieje znaczne prawdopodobieństwo wyrządzenia rzeczywistej szkody krajowemu przemysłowi.
3. Następstwa importu towaru po cenach dumpingowych są oceniane przez jego porównanie z krajową produkcją podobnego towaru, jeśli dostępne dane pozwalają na jej identyfikację w kategoriach takich, jak: proces produkcyjny, sprzedaż przez producentów, zyski. Jeżeli produkcja krajowa podobnego towaru nie może być tak zidentyfikowana, skutki importu towaru określa się przez jego porównanie do najwęższej grupy towarów obejmującej podobny towar, dla której są dostępne dane.

Art. 98.

1. Wszczęcie postępowania antydumpingowego następuje na pisemny wniosek osoby fizycznej lub prawnej albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, występującej w imieniu przemysłu krajowego, złożony Ministrowi Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien przedstawiać wystarczające dowody istnienia importu po cenie dumpingowej, szkody oraz związku przyczynowego między importem po cenie dumpingowej a rzekomą szkodą.
3. Strona wnosząca wniosek może go wycofać w każdym stadium postępowania. W takim przypadku Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą umorzy postępowanie, chyba że umorzenie naruszałoby interes gospodarki narodowej.

4. Jeżeli wniosek nie zawiera dowodów, o których mowa w ust. 2, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą odmówi, w drodze decyzji, wszczęcia postępowania.
5. W przypadku posiadania wystarczającego materiału dowodowego Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może wszczęć postępowanie z urzędu.

Art. 99.

1. Po stwierdzeniu, że materiał dowodowy zawarty we wniosku uzasadnia wszczęcie postępowania, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłasza postanowienie o wszczęciu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski". W postanowieniu należy określić towar i państwa objęte postępowaniem, a także przedstawić w skróconej formie dane zawarte we wniosku wraz z informacją, że wszystkie zainteresowane podmioty mogą nadsyłać uwagi pisemne oraz wnioski o przedstawienie materiału dowodowego ustnie.
2. O wszczęciu postępowania Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą powiadamia na piśmie wszystkich eksporterów i importerów, o których wiadomo, że są bezpośrednio zainteresowani postępowaniem, a także rządy państw eksportujących.
3. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą przekazuje dowody, o których mowa w art. 98 ust. 2, organowi antymonopolowemu w celu uzyskania, w terminie 80 dni, wstępnego stanowiska, czy wskazują one na to, że objęty postępowaniem import powoduje lub grozi wyrządzeniem rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź istotnie opóźnia powstanie przemysłu krajowego.

Art. 100.

1. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą wyda decyzję o umorzeniu postępowania, w przypadku gdy:
 - 1) uzna, że nie ma sprzedaży po cenie dumpingowej lub margines dumpingu jest nieznaczny,
 - 2) organ antymonopolowy wstępnie uzna, że objęty postępowaniem import nie powoduje i nie grozi wyrządzeniem rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu ani nie opóźnia powstania przemysłu krajowego.
2. W razie niewydania decyzji, o której mowa w ust. 1, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą wyda, nie później niż w ciągu 90 dni od dnia złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, postanowienie określające wstępnie towary, w stosunku do których stwierdził sprzedaż po cenie dumpingowej, oraz szacunkowy margines dumpingu.
3. W przypadkach szczególnie złożonych, zwłaszcza gdy zaistnieją trudności z należytym zebraniem i oceną materiału dowodowego, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą - na wniosek lub z urzędu - może przedłużyć termin do wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 2, do 150 dni od dnia złożenia wniosku.
4. Jeżeli wyniki postępowania wskazują na konieczność ochrony przemysłu krajowego przed szkodą w okresie trwania postępowania, na skutek sprzedaży towarów po cenie dumpingowej, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może postanowieniem, o którym mowa w ust. 2, zabezpieczyć tymczasowo cło antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej szacunkowego marginesu dumpingowego, na okres nie przekraczający 4 miesięcy.
5. W przypadku określonym w ust. 4 wprowadzenie towaru objętego postępowaniem do obrotu na polskim obszarze celnym będzie uzależnione od złożenia odpowiedniego zabezpieczenia w wysokości tymczasowego cła antydumpingowego.

6. Orzeczenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, o których mowa w ust. 1-3, podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", a także doręczeniu stronom oraz podmiotom, o których mowa w art. 99 ust. 2.

Art. 101.

Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 100 ust. 2, organ antymonopolowy przedstawia Ministrowi Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w terminie 80 dni, a w przypadkach szczególnie złożonych - 140 dni, ostateczne stanowisko w kwestii szkody.

Art. 102.

1. Informacje przekazane przez strony w trakcie postępowania mogą być wykorzystane jedynie na potrzeby tego postępowania.
2. Strona przekazująca informacje mające istotne znaczenie dla jej pozycji konkurencyjnej na rynku może żądać, by była im nadana klauzula poufności. Do wniosku strony zawierającego uzasadnienie żądania należy dołączyć, podlegające udostępnieniu innym uczestnikom postępowania, streszczenie informacji, dla których wystąpiono o nadanie klauzuli poufności.
3. Informacja, której nadano klauzulę poufności, nie może być udostępniona innym uczestnikom postępowania bez zgody strony dostarczającej informacji.
4. W przypadku gdyby żądanie strony o nadanie klauzuli poufności było nieuzasadnione, a strona sprzeciwiałaby się udostępnieniu informacji innym uczestnikom postępowania, lub gdyby nie dołączono streszczenia, o którym mowa w ust. 2, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może wydać decyzję na podstawie innych dostępnych dowodów.

Art. 103.

1. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, uwzględniając ostateczne stanowisko organu antymonopolowego w kwestii szkody, wyda decyzję nie później niż w 90 dni, a w przypadkach szczególnie złożonych - niż w 150 dni od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 100 ust. 2.
2. W przypadku stwierdzenia, że towary objęte postępowaniem były lub są sprzedawane po cenie dumpingowej, a margines dumpingowy lub wielkość aktualnego bądź potencjalnego importu tych towarów są większe niż nieznaczne, oraz że następstwem importu po cenie dumpingowej jest wyrządzenie lub groźba wyrządzenia rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź istotne opóźnienie powstania tego przemysłu, zostanie nałożone cło antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej marginesu dumpingowego.
3. Decyzja o nałożeniu cła antydumpingowego określi w szczególności: towar podlegający cłu antydumpingowemu, kraj pochodzenia lub z którego dokonano eksportu, nazwę eksportera oraz wysokość cła antydumpingowego.
4. Cło antydumpingowe nie będzie wymierzane z mocą wstępna, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może wymierzyć cło antydumpingowe od towarów wprowadzonych do obrotu na polskim obszarze celnym nie wcześniej niż 90 dni przed nałożeniem tymczasowego cła antydumpingowego, jeżeli w odniesieniu do towaru objętego cłem:
 - 1) istniał w przeszłości dumping powodujący szkodę albo importer wiedział lub powinien był wiedzieć, że eksporter sprzedaje towar po cenie dumpingowej i taki dumping wyrządza szkodę, oraz

- 2) szkoda jest spowodowana sporadycznym dumpingiem, gdy w stosunkowo krótkim czasie następuje masowy import towaru w takim stopniu, że aby wykluczyć powtórzenie się szkody, jest niezbędne nałożenie wsteczne cła antydumpingowego.
6. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłosi decyzję określona w art. 103 ust. 1 w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" oraz przekaże ją stronom i podmiotom, o których mowa w art. 99 ust. 2.

Art. 104.

1. Po wszczęciu postępowania, nie później jednak niż do momentu wydania decyzji, strona może złożyć zobowiązanie cenowe polegające w szczególności na określeniu minimalnej ceny eksportowej. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może przyjąć to zobowiązanie, jeżeli w ten sposób zostanie wyeliminowany szkodliwy wpływ importu po cenie dumpingowej.
2. W przypadku przyjęcia zobowiązania cenowego Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, w której potwierdza zobowiązanie cenowe; przepis art. 103 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 105.

Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może, z urzędu lub na wniosek strony, uchylić lub zmienić decyzje nakładające cło antydumpingowe, jak również decyzje potwierdzające zobowiązanie cenowe, jeżeli strona przedstawi dowody na to, że w świetle zmienionych okoliczności jest uzasadnione ich uchylenie lub zmiana. Przepisy art. 91-104 stosuje się odpowiednio.

Art. 106.

Przepisy niniejszego rozdziału mają odpowiednie zastosowanie w przypadku wprowadzenia do obrotu na polskim obszarze celnym towaru subwencjonowanego przez rząd państwa pochodzenia.

Rozdział 7a

Ochrona rynku przed przywozem towarów zagrażających interesom gospodarczym krajowych producentów

Art. 106a.

1. W przypadku przywozu towarów na polski obszar celny w tak zwiększonej ilości i na takich warunkach, że przywoź ten powoduje lub może powodować poważne szkody dla interesów gospodarczych krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub towary bezpośrednio konkurujące, można wprowadzić na okres nieprzekraczający jednego roku środki przewidziane w niniejszym rozdziale.
2. W zakresie stwierdzania wyrządzenia lub groźby wyrządzenia szkody oraz związku przyczynowego między wzrostem przywozu towarów na polski obszar celny w ilościach tak zwiększonych i na takich warunkach a szkodą stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu antydumpingowym.

Art. 106b.

1. Zastosowanie środków, o których mowa w art. 106d, następuje po przeprowadzeniu przez Ministra

Współpracy Gospodarczej z Zagranicą postępowania wszczynanego na pisemny wniosek osoby fizycznej lub osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, występujących w imieniu krajowych producentów lub z urzędu.

2. Do wszczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 98 i art. 99 ust. 1 i 2.
3. W toku postępowania Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą zasięga opinii zainteresowanych ministrów, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz właściwych organizacji reprezentujących interesy gospodarcze krajowych producentów lub konsumentów.

Art. 106c.

1. Zakończenie postępowania, o którym mowa w art. 106b, powinno nastąpić w ciągu 90 dni od dnia jego wszczęcia; przepis art. 103 ust. 6 stosuje się odpowiednio.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w przypadku gdy uzna, że nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 106a ust. 1, wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

Art. 106d.

1. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w art. 106b, że przywóz towarów na polski obszar celny nastąpił w tak zwiększonej ilości i na takich warunkach, że powoduje lub może powodować poważne szkody dla interesów gospodarczych krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub towary bezpośrednio konkurujące, może:
 - 1) wezwać eksportera do złożenia oświadczenia o ograniczeniu ilości lub zmianie ceny towaru przywożonego na polski obszar celny,
 - 2) wystąpić do Rady Ministrów o ustanowienie:
 - a) czasowych ograniczeń przywozu towarów na polski obszar celny,
 - b) kontyngentu ilościowego lub wartościowego na przywóz towarów na polski obszar celny,
 - c) czasowej opłaty specjalnej oprócz stawki celnej.
2. W przypadku wydania rozporządzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 pod lit. a) i b), wygasają nie wykorzystane uprawnienia przyznane pozwoleniami określonymi w art. 54.

Art. 106e.

1. Urzędy celne naliczają należną czasową opłatę specjalną od towarów sprowadzanych lub nadsyłanych z zagranicy i przekazują ją, za okresy miesięczne, na rachunek urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę urzędu celnego, w terminie 23 dni po upływie każdego miesiąca.
2. Podmioty dokonujące obrotu towarowego z zagranicą są obowiązane wpłacić należną czasową opłatę specjalną do kas lub na rachunek bankowy urzędu celnego, który dokonał odprawy celnej, w terminie określonym do uiszczenia cła.
3. Jeżeli przyjmuje się zabezpieczenie majątkowe, w tym samym trybie powinny być zabezpieczone należności z tytułu czasowej opłaty specjalnej.
4. Urzędy celne są uprawnione do egzekucji należności z tytułu czasowej opłaty specjalnej od towarów sprowadzanych lub nadesłanych z zagranicy.
5. W zakresie nie uregulowanym w ust. 1-4 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rozliczeń z tytułu cła.

Art. 106f.

W przypadku określonym w art. 106a, jeżeli artykuły importowane korzystały z subsydiów eksportowych, Rada Ministrów może nałożyć opłatę specjalną w wysokości odpowiadającej tym subsydiom.

Rozdział 8
Organy celne**Art. 107.**

1. Centralnym organem administracji państowej w sprawach celnych jest Prezes Głównego Urzędu Cel nadzorowany przez Ministra Finansów.
2. Organem administracji państowej w sprawach celnych jest dyrektor urzędu celnego.

Art. 108.

1. Prezesa Głównego Urzędu Cel, na wniosek Ministra Finansów, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.
2. Wiceprezesa Głównego Urzędu Cel, na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Cel, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 109.

Do zadań Prezesa Głównego Urzędu Cel należy:

- 1) realizacja polityki celnej państwa,
- 2) współdziałanie w kształtowaniu polityki celnej państwa,
- 3) realizacja budżetu państwa w zakresie ustalonym dla organów celnych,
- 4) sprawowanie nadzoru nad organami celnymi,
- 5) kształtowanie i realizacja polityki kadrowej w organach celnych,
- 6) współpraca z organami celnymi innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi,
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 110.

Zadania określone w art. 109 Prezes Głównego Urzędu Cel realizuje przy pomocy podległego Urzędu oraz za pośrednictwem dyrektorów urzędów celnych.

Art. 111.

Do zadań dyrektora urzędu celnego należy:

- 1) dokonywanie wymiaru i poboru należności celnych,
- 2) dopuszczanie do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę celną towarów będących przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą,
- 3) sprawowanie dozoru celnego i kontroli celnej obrotu towarowego z zagranicą,

- 4) zwalczanie i ściganie przestępstw i wykroczeń w zakresie ustalonym ustawą karną skarbową,
- 5) wykonywanie innych zadań zleconych w przepisach odrębnych.

Art. 112.

1. Organizację Głównego Urzędu Cel określa statut nadany przez Ministra Finansów.
2. Dyrektorzy urzędów celnych wykonują powierzone im przez Prezesa Głównego Urzędu Cel zadania przy pomocy podległych urzędów.
3. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, tworzy i znosi urzędy celne, określa ich siedziby oraz właściwość miejscową i rzeczną.
4. Organizację urzędów celnych określa statut nadany przez Prezesa Głównego Urzędu Cel.

Art. 113.

1. Funkcjonariusze celni wykonują obowiązki służbowe w umundurowaniu, z widocznym numerem identyfikacyjnym.
2. Prezes Głównego Urzędu Cel określi w drodze zarządzenia:
 - 1) zasady przydziału i wzory umundurowania,
 - 2) przypadki, w których funkcjonariusze organów celnych wykonują obowiązki służbowe bez umundurowania.

Art. 114.

1. Organy administracji państowej oraz inne państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać z organami celnymi oraz zapewnić im niezbędne warunki do wykonywania zadań określonych w ustawie.
2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi zasady współdziałania organów celnych z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, oraz zakres ich świadczeń na rzecz organów celnych.

Art. 115.

1. Prezes Głównego Urzędu Cel, w porozumieniu z właściwym ministrem, może upoważnić inne organy administracji państowej do wykonywania niektórych zadań organów celnych.
2. Organom administracji państowej przy wykonywaniu zadań, o których mowa w ust. 1 przysługują prawa i obowiązki organów celnych.

Rozdział 8a

Agencja celna

Art. 116.

Agencja celna może:

- 1) składać zabezpieczenie majątkowe,
- 2) przygotowywać niezbędne dokumenty do odprawy celnej i dokonywać zgłoszenia celnego,
- 3) badać towary i pobierać ich próbki przed dokonaniem zgłoszenia celnego,

- 4) uiszczać należności celne,
- 5) podejmować towary po dokonaniu odprawy celnej,
- 6) składać inne wnioski przewidziane w niniejszej ustawie.

Art. 117.

Agencja celna może tworzyć i utrzymywać magazyny celne, po uzyskaniu zgody dyrektora urzędu celnego.

Art. 118.

1. Agencja celna działa na zlecenie podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą i w granicach udzielonego jej na piśmie upoważnienia.
2. Podmiot, o którym mowa w art. 50 ust. 1, jeżeli nie załatwia spraw przed dyrektorem urzędu celnego osobiście lub przez upoważnionego pracownika, może zlecić ich załatwianie tylko agencji celnej.
3. Podejmowanie czynności, o których mowa w art. 116, może nastąpić po złożeniu dyrektorowi urzędu celnego upoważnienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 118a.

1. Agencja celna jest obowiązana do podejmowania niezbędnych czynności dla zabezpieczenia interesów podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, który udzielił jej upoważnienia.
2. Agencja celna ponosi wobec organów celnych odpowiedzialność za czynności, o których mowa w art. 116, dokonane na zlecenie i w granicach udzielonego jej upoważnienia.

Art. 118b.

1. Prowadzenie działalności usługowej jako agencji celnej wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Cel.
2. Prezes Głównego Urzędu Cel może udzielić zezwolenia osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która:
 - 1) nie prowadzi innej działalności gospodarczej, z wyjątkiem działalności spedycyjnej lub przewozowej,
 - 2) posiada odpowiednie warunki lokalowe, środki łączności i wyposażenie techniczne,
 - 3) zabezpieczy pokrycie roszczeń z tytułu odpowiedzialności, o której mowa w art. 118a ust. 2.
3. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i wysokość zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, w zależności od zakresu działalności agencji celnej.

Art. 118c.

1. Agencja celna jest obowiązana zapewnić, aby czynności, o których mowa w art. 116, były wykonywane przez osoby:
 - 1) nie karane za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,
 - 2) posiadające kwalifikacje potwierdzone egzaminem zdanym przed komisją egzaminacyjną.
2. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje, sposób powoływanego komisji egzaminacyjnej i przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a także wysokość opłat

egzaminacyjnych przeznaczonych na pokrycie działalności komisji i wynagrodzenia jej członków.

Art. 118d.

Prezes Głównego Urzędu Cel może cofnąć zezwolenie w przypadku:

- 1) działania niezgodnego z przepisami prawa,
- 2) naruszenia warunków, o których mowa w art. 118b ust. 2 lub art. 118c ust. 1.

Art. 118e.

W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale do udzielania i cofania zezwoleń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące koncesjonowania działalności gospodarczej.

Art. 118f.

Działalność agencji celnej, w tym także prowadzenie rejestrów, ksiąg i innej dokumentacji, podlega kontroli organów celnych.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 119.

Postępowania wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu według tej ustawy, z wyjątkiem postępowań w sprawach o udzielenie zwolnienia od cła, które podlegają rozpatrzeniu według ustawy dotychczasowej.

Art. 120.

Wydane na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1975 r. - Prawo celne (Dz.U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193):

- 1) przepisy wykonawcze pozostają w mocy do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z ustawą,
- 2) zlecenia na wykonywanie niektórych czynności należących do zakresu działania organów administracji celnej pozostają w mocy do dnia 31 grudnia 1992 r.

¹¹**Art. 122.**

1. Do czasu wygaśnięcia zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, wydanych na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz.U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148 i Nr 74, poz. 442 oraz z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 111, poz. 480), zwalnia się od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7, z zastrzeżeniem nieodstępowania w ciągu 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej, towary stanowiące rzeczowy wkład inwestycyjny zagranicznych osób prawnych i fizycznych dla uruchomienia na terytorium Polski działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości, z wyjątkiem surowców, półproduktów i samochodów osobowych.

2. Zwolnienia określone w ust. 1 stosuje się do towarów przywożonych w ramach dewizowych nakładów inwestycyjnych w terminie określonym w zezwoleniu na działalność gospodarczą w zakresie drobnej wytwórczości, wymienionych w wykazie potwierdzonym przez organ wydający zezwolenie.

¹²**Art. 124.**

Traci moc ustanowiona z dnia 26 marca 1975 r. - Prawo celne (Dz.U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193).

Art. 125.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 1994 r. Nr 71, poz. 312; z 1995 r. Nr 85, poz. 427, Nr 87, poz. 434; z 1996 r. Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 6, poz. 31, Nr 64, poz. 407, Nr 80, poz. 498.

pkt 8 skreślony z dniem 28.10.1995 r.

pkt 6 skreślony

pkt 3 skreślony

błąd legislacyjny ust. 2 skreślony

ust. 2 skreślony

pkt 6 skreślony

pkt 5 skreślony

pkt 4 skreślony

ust. 2 skreślony

art. 121 wygasł

(tekst w obwieszczeniu)

art. 123 pominięty

(tekst w obwieszczeniu)